UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JUN 23 1921

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. A. S. Burleson, Postmaster

No. 24 Vol. IX. PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS., 16 d. Birželio (June), 1921 m. KAINA 5 CENTAI. 9 Metai

LIETUVAI PAVOJUS? LENKAI UŽPULS KAUNĄ? BAISI KATASTROFA ANGLIŲ KASYKLOSE. GREKIJA IŠĖJO Į KARĘ SU TURKIJA.

Miškų gaisrai. Airijoj bolševizmas. Atnaujina darbus. Rezignuoja iš kongreso. Dideli tvanai Kanadoj. Suvienytų Valstijų taika Meksikai. Visuotinas straikas Bavarijoj. Spaustuvių straikas Bostone. Kanada panaikino pašportus. Taika Suv. Valstijų su Vokietija. Palieka 150,000 kariumenę.

LIETUVAI PAVOJUS?

Pastaromis dienomis "Novoje Ruskoje Slovo" paskelbė trumpą žinią, galutą iš Berlyno, buk Lietuvai gręsia pavojus. Laukiama lenkų kariumenės užpuolimo ant Kauno. Lietuvos valdžios departamentuose panika. Valstybės iždas iš Kauno jau išgabenta.

Šita žinutė gana trumpa ir albai neaiški. Nesinori jai ir tikėt. Lenkų kariumenė buvo dar gana atstu nuo Kauno ir žinių nebuvo apie besiartinimą. Apie tai Lietuvos atstovybė Washingtone butų žinojus. Greičiausia bus tai pačių lenkų Berlyne paleistos paskalos.

NAUJA KARĖ.

Karė tarp Turkijos ir Grekijos prasidėjo jau ištikrųjų. Abi pusės prisirengę ir kariumenės jau artinasi Smirnos linkui. Grekijai duoda Anglija paramą, kariumenę aprupindama geriausiais ginklais ir orlaiviais. Į Konstantinopolį atplaukė iš Anglijos trįs mušio laivai ir du skraiduoliai, kad uždarius juodasias jures, idant ne įleist turkams daugiau pagelbos iš Rusijos bolševikų, kurių buriai jau pirmiau Turkijon yra atkeliavę. Turkija turi po ginklu prirengtų kareivių 100,000, kuriems vadovauja Izzet Paša. Grekų kariumenė kiek mažesnė, bet turi geresnius ginklus.

TAIKA SU VOKIETIJA IR AUSTRO-VENGRIJA.

Washington, D. C. Kongresas perleido rezoliuciją, užgiriančią taiką tarp Suvienytų Valstijų ir Vokietijos su Austro-Vengrija. Už rezoliucijos priėmimą buvo balsų 305, prieš priėmimą tik 49 balsai. Dabar rezoliucija eis prezidento patvirtinimui ir galiaus bus leidžiama perbalsuot augštesniam bute, senate, kur, be abejonės, ji lengvai pereis ir tokiu budu bus užtvirtinta taika tarp šios šalies ir Vokietijos su Austro-Vengrija.

MIŠKŲ GAISRAI.

Augusta, Me. Artimose aplinkėse dega miškai ir gaisras vis apima didesnius plotus. Jau 20,000 akrų plotas, miškais apaugęs, yra nusvilęs ir gaisras eina dar tolyn, naikindamas medžius ir vietomis gyvenančius žmonių namus. Nuostoliai jau apskaitoma iki 200,000 doliarių.

BAIGIASI STRAIKAS.

Londonas, Anglija. Anglių kasyklų darbininkai, straikavusieji nuo 17 d. Vasario, sutarė balsavimu išrišt klausimą, ar straiką tęst toliau, ar grįžt prie darbo. Viltis yra, kad straikas bus užbaigtas ir darbininkai grįž prie darbo. Šis straikas Anglijos valdžiai įkišiol kainavo 10 milijonų svarų sterlingų.

DARBININKAI PROTESTUOJA.

Geneva, Šveicarijoj. Visose metalo ir laikraidžių dirbyklose darbininkams paskelbta, kad jų algos bus numažintos 50 nuošimčiu. Darbininkai rengia susirinkimus ir tuose protestuoja pasikėsintojams ant uždarbio, grumodami straiku. Jie sutinka su algų sumažinimu, jeigu iki tiek pat atpigtų ir pragyvenimas, bet pragyvenimas atpigo tik 10 nuošimčiu.

KATASTROFA KASYKLOSE.

Peru, Ill. 600 angliakasių patiko didelę nelaimę Chicago Milwaukee & St. Paul geležinkelio kasyklose, kur pusėj mylios nuo angos užsidegė kasyklose susirinkę gazai. Pašaukus pagelbą, pasirodė, kad darbininkus išgelbėt negalima, tad greit užmuryta kasyklų anga, kad tumi gaisrą užtroškint. Tolesnių žinių truksta.

Čia pat buvo gaisras prieš 12 metų, kur žuvo 200 angliakasių.

SIULO TAIKĄ.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų valdžia siulo Meksikai taiką ir jos valdžios pripažinimą, jei Meksika gvarantuos nepaliečiamybę Suv. Valst. piliečiams, gyvenantiems Meksikoj, ir atsakys už jų nuskaudimą. Meksika aiškaus atsakymo dar nedavė.

STATYS LAIVUS.

Paris, Francuzija. Parlamentas užgyrė 486 balsais prieš 128 statymą naujų karių laivų. Bus statoma 6 lengvi mušio laivai, 12 bombardavimo laivų, 12 torpėdinių ir 36 submarinai. Viskas tas Francuzijai kainuos 1,416,000,000 frankų.

REPRESIJA AIRIJOJ.

Dublin, Airija. Anglijos valdžia pradėjo gabent daugybę kariumenės su kanuolėmis ir kulkosvaidžiais, kad užgniaužus airių maištus, ir visiems neramumas padarius galą. Aghoboge, Newblisse ir Managhane areštuota tukstančiai sinfeinerių, kaipo Airijos anarchistų.

VISUOTINAS STRAIKAS.

Munich, Bavarijoj. Apšauktas abelnas Bavarijos darbininkų straikas. Sustraikavusieji reikalauja prašalinimo senosios kariumenės divizijų, gvarancijos nepaliečiamybės žmonių turto, apsaugos gyvasčių, laisvės spaudos ir susirinkimų ir įsteigimo Bavarijoj socialdemokratiškos valdžios su konstitucionališka republika.

KARALIUS IŠKELIAVO Į FRONTĄ.

Atėnai, Grekijoj. Karalius Konstantinas iškeliavo į Smirną, kur pats ims vest savo kariumenę prieš turkus. Sykiu su karalium iškeliavo ir visas ministerių gabinetas. Ministeriai irgi, kurie turi gabumo, užims oficierių ir generolų vietas, kiti eis į lauko ligonbučius, kur daktarams gelbės apžiurėt sužeistus kareivius.

SPAUSTUVĖSE STRAIKAS.

Boston, Mass. Sustraikavo darbininkai dienraščių spaustuvėse. Straikininkai aiškinasi, kad jie negali dirbt tomis pačiomis išlygomis, kokias turėjo ikišiol. Jų manymu, reikalinga yra trumpesnės valandos ir daugiau algos. Spaustuvių savininkai kaltina darbininkus už pametimą darbo, kadangi sulyg sutarties, joki straikai jų unijos sutartyje nėra pripažintais.

REZIGNUOJA IŠ KONGRESO.

Washington, D. C. Kongresmonas J. W. Good, reprezentantas Iowa valstijos, rezignuoja iš kongreso ir keliauja į Chicago, kur užsiims advokato pareigomis. Savo rezignaciją jis pamatuoja tuom, kad nubodo per pustrečių metų politikos reikalai, ir todėl nori nuo jų pasiliuosuot.

PASMERKĖ KAPITONĄ.

Edinburg, Škotijoj. Teismas pasmerkė trims mėnesiams kalėjiman kapitoną R. J. White ir su juom sykiu moterį McDonnald trims savaitėms. Jiedu abudu bedarbių ir straikierių susirinkimuose turėjo prakalbas, kuriose klausytojus kurstė prie "krikščioniškosios" revoliucijos.

DIDELI TVANAI.

Vancouver, Kanadoj. Nicomen saloj išsiliejus Fraser upė, pagimdė didelius tvanus, kuriuose žuvo daug gyventojų turto, daugiausia gyvuliais. Nuostoliai dar ne apskaityti. Pereitais metais čia buvo irgi tos pačios upės išsiliejimas, kurs davė nuostolių ant $140,000.

LEDŲ KALNAS.

St. John, Kanadoj. Suvienytų Valstijų transportinis laivas "Charolt", plaukdamas atstume 200 myilų nuo Naujos Skotijos pakrančių pasitiko dedelį ledų kalną kurs pagadino laivui šoną. Per pramuštą skylę besiveržiantis vanduo apsėmė įkaitusius katilus ir tie eksplioduodami laivą visai pagadino. laivo įgulą iš 35 žmonių, išgelbėjo laivas "Columbia."

150,000 KAREIVIŲ.

Washington, D. C. Kongresas svarstė rezoliuciją, pasiulančią po ginklu laikyt kariumenės nedaugiau 170,000 kareivių. Apsvarsčius, diduma balsų priimtą pataisymas su priedu, kad palikt nedaugiau 150,000, ką ir augštasis butas perleido, sykiu šios kariumenės užlaikymui paskiriant 334 milijonus doliarių.

ŽUDYNĖS AIRIJOJ.

Belfast, Airija. Nužudyta čia 80 metų amžiaus kunigas J. Flislai, gi jo namai sudeginta. Tai kerštas užtai, kad rengiantės Anglijos karaliui čia atvykt 22 d. šio mėnesio, idant atidaryt Ulsterių parlamentą, šis kunigas iš sakyklos ragino tą dieną nekelt demonstracijų, priešingų Anglijos valdžiai. Apart šio kunigo nužudyta dar 5 žmonės.

RUSIJOS VILTIS.

Paris, Francuzija. Sulyg Rusijos sovietų pirklybos ministerio Krasino paskelbimo, Rusija turi viltį netrukus pradėt pirklybą su Anglija, Švedija, Vokietija ir Suvienytomis. Valstijomis. Su viena Švedijos firma, "Svenska Kugellager Fabrik" jau ir sutartis padaryta ant žalios medegos už 50 milijonų kronų. Tikimasi, kad prasidėjus pirklybai, Rusijos šalis pradės eit prie normališkumo.

MOKĖSS KAREIVIAMS BONUS.

Lansing, Mich. Michigan valstijos legisliatura perleido bilių, kuriuomi paskiriama 30 milijonų doliarių kareiviams, buvusiems pasaulinėje karėje. Visi kareiviai iš šios valstijos gaus "bonus" po 15 dol. kas mėnesis pradedant su 1 d. Liepos šių metų. Bonus gaus tie kareiviai, kurie tarnavo tarp 6 d. Balandžio, 1917 m. ir 1 d. Rugpjučio, 1919 m. Kaip ilgai "bonus" bus mokama, nėra paskelbta.

300 MILIJONŲ FRANKŲ PASKOLA.

Brussel, Belgijoj. Belgija užsitraukia paskolos 300 milijonų frankų, kuri bus sunaudota pagerinimui vandeninių kelių. Vandeniniai keliai, laike karės taip pablogėjo, kad jokiu budu jais ilgiau naudotis negalima be taisymo. Paskola gaunama Kongoj. Kiek reiks daugiau, paskolins Anglijos bankas.

ATNAUJINO DARBUS.

Pittsburgh, Pa. Aštuonių skyrių The McKeesport Tin Plate Co. fabrikas, kurs buvo užsidaręs nuo tulo laiko, atnaujino darbus. Keliolika šimtų darbininkų priimta, daugiaus bus priimama po porai savaičių. Lygiai Robesonia Iron Co. fabrikas, kurs gana ilgai buvo uždarytas, atnaujino darbus su 12,000 tonų savaitinės produkcijos.

PATARIA PRIPAŽINT AIRIJĄ.

Washington, D. C. Wisconsin valstijos senatorius R.M.La Fallette ir Nebraska valstijos G. W. Norris, pirmiau patarę, dabar įdavė kongresui rezoliucijas, kuriose pataria Suvienytoms Valstijoms pripažint Airijos republiką. Bet nėra vilties, kad rezoliucijos butų priimtos, bent šiuom laiku, kuomet Airijoj tarp pačių airių eina peštynės.

AIRIJOJ BOLŠEVIZMAS.

Boston, Mass. Čia gauta žinia iš Airijos, kad tarpe sinfeinerių plečiasi bolševizmas. Dubline surasta daug dokumentų, kurie patikrina sinfeinerių susinešimus su Maskva. Tarpe kitų laiškų, rasta iš Maskvos atsiųstas laiškas dr. Mc.Cartan, kuriame pasakyta: Jei anglai žudo mųs kareivius kalėjimuose ir už kalėjimų, tai jiems bus atmokėta tuom patim.

TIK AUKSĄ PRIIMS.

Mexico City, Meksikoj. Prezidentas Obregon išleido įsakymą, kuriuom įsakoma nuo 1 dienos Liepos skaityt beverčiais visus svetimų šalių pinigus, išimant tik auksinius. Nebus niekur priimama nė Suvienytų Valstijų popieriniai pinigai, tik auksas, jei tokio kas turės. Popieriniai pinigai turės vertę tik Meksikos valdžios išleisti.

PAGEIDAUJA VIENOS UNIJOS.

Denver, Colo. Įvyko čia suvažiavimas atstovų nuo visų organizacijų, karioms priklauso darbininkai, dirbanti metalo išdirbystėse. Atstovai nuo American Federation of Labor suvažiavimui įteikė rezoliuciją, užgiriančią įsteigt vieną didelę uniją, kuriai turėtų priklausyt įvairios metalo išdirbisčių darbininkų organizacijos. Rezoliucija sutiko daug pasipriešinimų, aiškinančių, kad tokia unija buvo bandoma įsteigt Kanadoj, bet niekas neišėjo.

PASPORTŲ TIESOS KANADOJ.

Ottawa, Kanadoj. Kanados valdžia paskelbė, kad panaikinama pasportai, keliaujantiems į Kanadą, ar iš Kanados ir jokių pasportų valdžia daugiau neišduoda, nėgi jų reikalauja. Gali keliaut kur kas nori, išimant emigrantus iš Vokietijos, Austrijos ir Turkijos, kuriems Kanadoj vietos nėra. Tokiems emigrantams, jei jie turi per Kanadą keliauti į kitas šalis, valdžia jokių trukdymų nedarys.

SUMAŽINA VAŽIAVIMO KAINAS.

Ottava, Kanadoj. Sulyg 1 diena Liepos mėnesio Rytinėj Kanadoj sumažinama kaina visais geelžinkeliais keliaujantiems pasažieriams. Ikišiol buvusi kaina dabar sumažinama 10 nuošimčiu.

ATSINAUJINO LAIVŲ PLAUKIOJIMAS.

San Diego, Cal. Atsinaujino plaukiojimas laivų, Cia Naviera Del Pacifico keliais tarp San Diego, San Francisco ir Meksikos pakrantėse, kas nuo 17 d. Gegužio buvo Meksikos valdžios pertraukta.

DIDELI REIKALAVIMAI.

Belligham, Wash. Medžio apdirbimo firmos gauna didelius užsakymus. Vienos tik savaitės bėgyje į Chiniją išgabenta 2 milijonai kubiškų pėdų lentų ir įvairių stulpų ir tokios pat medegos išsiųsta į Honolula 6 milijonai pėdų. Dabar vėl gauta užsakymas ant milijono pėdų vien lentų, į Californijos valstiją.

CUKRUS EINA PIGYN.

New York, N. Y. Cukrus galiaus sugrįžo ton pačion kainon, kokioj buvo prieš penkis metus; šiomis dienomis kaina nupuolė iki 4 centų už svarą.

VĖL ATSIMINĖ.

Paris, Francuzija. Ir vėl spauda pradėjo kelt klausimą, kodėl buvęs Vokietijos kaizeris Wilhelmas II taip ilgai nepargabenamas iš Holandijos ir nebaudžiamas už pasaulinės karės pradėjimą. Vargiai to ir sulauks.

MOTERIS KRIMINALISTĖ.

Cleveland, Ohio. Vietinis kriminolo teismas pasmerkė kalta žmogžudystės moterį, Kaber, kuri savu laiku nužudė savo vyrą. Pasmerktoji aiškinosi, kad burtininkė jai patarė papildyt žudystą, ką ji ir išpildė.

New Yorko miestas turi suviršt 5 milijonus doliarių skolos, ir dar skola kasdien didinasi.

Žinios iš Lietuvos

Iš Steig. Seimo veikimo.

Raštu iš Balandžio 1 dienos Lietuvos Atstovybė buvo užprašiusi Lietuvos Telegramų Agenturą "Elta" teikt platesnių žinių iš Steigiamojo Seimo veikimo ir apie derybas su lenkais. Laišku iš Gegužio 14 dienos "Elta" atsiuntė tokių žinių, dalį kurių čia ir paduodama:

Lenkų - lietuvių derybos dabar eina Bruselyj. Musų valdžia ir visuomenė pasiryžusi atgaut Vilnių, mes tinkame daryt su lenkais ekonomišką sutartį bendrai su kitomis Pabaltjurio valstybėmis ir dalyvausim militariškoj konvencijoj su lenkais. Sutarties su Lenkija projektas jau atiduotas Tautų Sąjungai ir įvairių svetimų kraštų atstovams.

Pastaromis dienomis Steigiamas Seimas pirmu skaitymu yra priėmęs "Žemės reformos" įstatymą. Iš svarbiausių neseniai buvo priimti: 1) Pradedamoms mokykloms Lietuvoje įstatymas. 2) Dvarų darbininkų samdymo ir atstatymo įstatymas. 3) Šaulių Sąjungos įstatymas. 4) Priverstino valstybinio trobėsių nuo ugnies apdraudimo įstatymas. 5) Kareivių žeme aprupinimo įstatymas. 6) Lietuvos Atstatymo Komisariato įstatymas. 7) Valstybinio apdraudimo įstatymas. 8) Kovos su galvijų marų (džuma) įstatymas. 9) Lietuvos tarptautiško banko įstatymai. 10) Medicinos praktikos tiesų Lietuvoje įstatymas. 11) Azerbeidžiano Socialistiškos Tarybų Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Demokratinės Respublikos Vyriausybės sutartis dėl tiesių garantijų tų republikų piliečiams, gyvenantiems kitos Respublikos teritorijoj.

Steigiamojo Seimo Konstitucijos Komisija rengia Lietuvos Konstitucijos įstatymą, kurs veikiai bus paruoštas plenumui.

Antroji Lietuvos Gynimo Paskola šiomis dienomis bus įteikta St. Seiman ir atiduota Finansų ir Biudžeto Komisijai, kuri paruoš Seimo plenumui.

Šiomis dienomis eina Lietuvos farmoceutų ir dantų gydytojų suvažiavimai sąjungos įkurimo tikslu.

Kaip žinoma, Lietuvių-lenkų derybos Briuselyje nutruko ir visas ginčas vėl bus įduotas svarstyt Tautų Sąjungai.į

Birželio 7 dieną yra gautas "Eltos" kablegramas tokio turinio: "Tautų Sąjungos Taryba susirinks Genevoj, Birželio 17 dieną, Hymans referuos apie Briuselio derybas."

Lietuvos Informacijų Biuras.

Vokiečių mintis apie tarybas Bruselyje.

Danzingo laikraštis "Danziger Neueste Nachricten" Vilniaus klausime rašo: "Tautų Sąjungos Tarybai globojant, dabar tik Briuselyj susirinko Lenkų-Lietuvių konferencija, nuspręst, kam turi priklausyt Vilniaus kraštas. Bruselis laikoma tinkamiausia vieta, kadangi belgai mažiausia interesuojasi tų ginčų klausimu. Taip, yra žinoma tik ekonomiškų atžvilgiu, o politiškai, belgai, kiek tai galima išvest iš Vyriausybės spaudos taktikos, palaiko lenkų pusę. Atvirai išreiškiama, kad lenkai yra ankštai Vakarų valstybėms draugiškas kraštas, ir politiškas interesas esas tą kraštą sustiprint. Taigi, jei iškeliamas Bruselio neutralitetas, kaip vietos lenkų-lietuvių atstovams susirinkt, tai galima pasakyt, atsižvelgiant vien į paminėtą jau prasmės apribojimą. Lenkų vyriausybė, tarpininkaujant francuzų Užrubežių Reikalų Ministerijai, sugėbėjo padaryt patogiausią sau įtekmę į opiniją, Jau kelias savaites oficiališkai lenkų atstovai skaitė paskaitas Vilniaus klausime. Aišku. francuzų nusistatymas lenkų naudai gali parodyti tai, kad iš Paryžiaus taikos konferencijos žinomas kapitonas Mantoux Bruselyj skaito paskaitas, kurios Vilniaus kraštą priskiria lenkams. Lenkų delegatas prof. Askenazy labai francuzų ir belgų simpatizuojamas. Jo veikalas apie Napoleoną ir lenkus nuolat giriamas.

Lietuvą Belgija der nėra pripažinusi. Atmename, kad to krašto nepriklausomybė buvo pripažinta tik Latvių, Estų, Argentinos ir Rusijos Sovietų. Dar prieš susirinksiant konferencijai, Lietuvių delegacijai buvo paskaityti pamokslai. Tiesiok piktinamasi (ar bent nuduodama taip), kad Lietuva apskritai pretenduoja į Vilniaus kraštą. Lietuvių nurodytas istoriškas Vilniaus priklausomybės argumentas visai atmetamas. Tai tenka juo labiau patėmyt, nes francuzai, nustatant Vokiečių-Lenkų rubežių, nuolat iškišdavo pirmiausią istorišką momentą. Lietuviams tai skaitoma nusidėjimu. Ir lietuvių pabrėžiamus etnografiškus pagrindus atmetama. Atrodo, lyg Lietuvių Delegacija norėtų palygint Vilniaus kraštą su Elzos ir Lotaringų kraštu. Pagaliaus, liečiant ekonomišką to klausimo pusę, lietuviai nurodo į tai, kad tuo žvilgsniu Lenkų pretenzijos visai netiesotos Tautų Sąjungos Tarybai pirmininkaujant, kuriai vėl pirmininkauja Belgijos Užrubežių Reikalų ministeris Hymans, turi derėtis lietuviai su lenkais lygiomis tiesomis.

Aneksionistiškus lenkų planus, želigowskio avantura pamirštama, kadangi tie žinomi faktai atrodo belgų spaudai, agituojant lenkų naudai, neturi tikslo. Statistikos žinios apie Vilniaus gyventojus skelbiamos Varšavos vyriausybės paganintos. Iš jų matyt, kad ten esanti dviejų trečdalių lenkų gyventojų dauguma, ir priduriama dar, kad tie gyventojai reikalauja atvadavimo ir prijungimo Lenkijai. Tautų Sąjungos Tarybos į Vilnių nusiųstieji komisoriai, pasak laikraščio "Soir," per sitikinę lenkų pretenzijų tiesotumu. Jie padarys stiprią įtekmę į konferencijos jiegą. Elta—L.I.B.

Lenkų laikraštis apie Vilnių.

"Nasz Kuryer," einantis Varšavoj, talpina Vilniaus klausime straipsnį, kuriame užpuldinėja endekus dėl jų politikos. Sako, kad jei lenkų valdžia Vilniaus klausime skaitytųsi su lenkų Seimo valia, netik nustotų svarbios provincijos, bet ir kiti lenkų reikalai galėtų atsidurti pavojuj. Laimei lenkų užrubežių reikalų ministeris Sapiega, nors ir endekas, bet budamas kilimu iš Lietuvos, numatęs visus nuostolius dalinant Lietuvą. Santarvė galinti ir nuo Lenkijos pareikalaut gyventojų atsiklausimo Gudijoj ir Ukrainoj, kas daug Lenkijai kainuotų. Plebiscito vaisiai Vilniaus klausime negalėtų but tikri. Jei tas tikrumo įsitikinimas esąs Varšavoj, jo nėsą Vilniuj. Ten ir lenkai supranta, kad visa istorijos Lietuvos ekonomijos ir kulturos atžvilgiais sudaro vienatą ir, kad Vilniaus kraštas ir kulturos atžvilgiu, labai skiriasi nuo Varšavos ir jį prijungt prie Lenkijos negalima.

Toliau abejojama, ar yra pasauly toks naivas, kurs tikėtų, kad plebiscito vaisiai abiejų pusių bus įvertinti ir pralaimėjusieji nesigriebs ginklo. Dabar tas klausimas dar sunkiau nusprenst, nes viena ir antra pusė yra pašalinių veiksnių suerzinta. Taikai daugiausia kliudanti lenkų endekija ir Lietuvių reakcija. Laikraščio nuomone, konferencija arba federacija su Lietuva butų unijų arba federacijų su kitomis valstybėmis, įžanga. Nors endekai negali ramiai klausyt apie federaciją, bet objektiškos sąlygos ką kitą rodo ir tikėtis reikia, kad sveikas protas ir sąžinė paims viršų....

Vidunas Telšiuose.

Balandžio 22 dieną sugrįžo į Telšius Vidunas. Telšių gimnazija jį iškilmingai priėmė. Tą dieną vainikais papuoštoj gimnazijos salėj Vidunas laikė savo pirmą kalbą. Jai pasibaigus, padaryta ekskursija į Dirkštelių mišką. Diena buvo graži, gimnazijos mokytojai ir mokiniai linksminosi.

Vidunas turi vyresnėse kliasose keliatą pamokų: filozofijos - psichologijos ir ir lietuvių kalbos. Tam tikromis valandomis atsakinėjo į mokinių klausimus. Beto mokina jis chorą dainų ir giesmių. Balandžio 30 dieną, ekskursijos laiku, miške pasakojo apie Sokratą ir aiškino jo mokslą.

Vidunas remiā žemaičių Teatro Rumų Statymą Telšiuose. Gegužio 1 dieną gimnazijos salėje turėjo paskaitą "Dievnamis ir Teatras." Paskaitos įeigos paskirtos Teatro Statymo Fondui. Vidunas mano dar ir daugiau panašių paskaitų paruošt.

Lenkai suėmė lietuvį kunigą.

Lenkų laikraštis "Gazeta Krajowa" rašo, jog Gervėtuose buvo suimtas lietuvis kunigas Jakavonis, kurs čia darbavosi jau 11 metų ir buvo labai mylimas. Jam prikaišiojo, buk jis agitavęs prieš lenkų valdžią, ir tai tik dėl to, kad jis nėkuomet neslėpdavo savo nuomonės ir kartais žmonėms duodavo skaityt "Straž Litwy." Bet rodosi, tas laikraštis buvo legališkas. Ar tai jau "Vidurinėj Lietuvoj" nėra laisvės ir kiekvienas negali manyt kaip nori, o visi gyventojai turi taip manyt, kaip "Straž Krasowa" arba "Rzeczpospolita?"

Svarstė linų klaušimą.

Gegužio 3 d. Ministerių Kabinete įvyko Finansų Prekybos ir Pramonės Tarybos posėdis, kuriame buvo svarstoma generolo Odry pasiulymas tartis su Klaipėdos kraštu ekonomiškuose klausimuose. Taryba principališkai išsireiškė, kad reikia tartis ir, jei tik klaipėdiškiai pasiulys tinkančias išlygas, daryt sutartį.

Praeitame Tarybos posėdyje, Balandžio 26 d. buvo rišamas linų supirkinėjimo ir eksprotavimo klausimas. Prieita prie bendro nusistatymo, kad, dabar negalima leist linų laisvos prekybos, nes tas blogai atsilieptų į linų produktavimą ir kaimas, taip pat neparanku butų ir pačiai valdžiai užsiimt linų supirkinėjimu ir eksportavimu. Vienu balsu nutarta, kad valdžia pasiliktų sau linų supirkinėjimo ir eksportavimo monopoliją, bet to viso darbo atlikimą pačiai valdžiai kontroliuojant, kainas ir pelną pavestų tam tikrai bendrovei koncesijos pagrindais.

Įsikurė kliubas.

(Prisiųstos paštų Liet. Inf. Biurui)

Gegužio 5 d. š. m. Vilkaviškio inteligentų pastangomis tapo įkurta kliubas "Bijunas:" Įstatai, su kaip kuriomis pataisomis ir pakaitomis, priimta čia prieš karę gyvavusio rusų valdininkų kliubo. Nario mėn. mokesnio nutarta mokėti po 20 auks. kas mėno, tik iš karto už tris mėn. iš kalno reikalingam kapitalui sudaryt. Išrinkta komisija iš 5 žmonių, kambariui ir kitoms įmonėms parupint. Iš karto įsirašė 33 nariai.

Atsišaukimas į Vilniaus gyventojus.

"Slowo Wilenskie" analizuoja Augštosios Silezijos sukilimą ir 1919 m. Spalio mėn. Vilniuj Želgowskio pasirodymą. Šaukia Vilniaus gyventojus organizuotis Augšt. Silezijai pagelbą nešt ir aukas rinkt. Straipsnis baigiasi žodžiais: "Silezičiai, kovodami už laisvę, kovoja kartu ir už Vilniaus postulatus. Vienoks jų ir Vilniaus likimas. Taigi rinkim Silezijos sukilėliams aukas ir mitinguose parodykime musų solidariškumą Silezijos didvyriams."

Smulkios žinutės.

Sulyg Finansų Pirklybos ir Pramonės Tarybos paskelbimo. Gegužio 10 d. įvyks Ministerių kabinete trečiasis Finansų Pirklybos ir Pramonės Tarybos posėdis, pirmininkaujant Ministerio pareigas einančio Dobkevičius. Buvo svarstytas pirklybos sutarčių klausimas.

Musų atstovas Skandinavų Valstybėse Savickas, buvo priimtas Švedų Ministerio Pirmininko Sydovo ir turėjo daug pasikalbėjimų su žymesniais švedų veikėjais. Švedų spaudoj pasirodė dėl to keliatas straipsnių. Gegužio 11 d. Savickas atvyko į Kristianą.

Gegužio 10 d. buvo Briuselyj Eltos Direktorė D-ro J. Ereto paskaita apie Lietuvą socialistiškais ekonomijos ir istorijos atžvilgiais. Jis kalbėjo apie Lietuvos padėtį prieš karę, apie jos rinkas ir žaliąją medegą, kurios gali rast belgai Lietuvoje. (Elta—L.I.B.).

Gegužio 2 d. išėjo iš Maskvos musų Atstovybės vizuotas Lietuvos tremtinių Ufos ešelonas, susidedąs iš 665 žmonių.

Gegužio 6 d. išėjo iš Maskvos pirmas visuotinas Lietuvos tremtinių Kazaniaus ešelonas, susidedąs iš 544 žmonių. Ešelone grįžta vaikų prieglauda, Steponavičaitės vedama. Drauge grįžta profesorius Jaroševičius.

Kauno Vandens Kelių Rajono pranešimu, Gegužio 4 d. atplaukė Kaunan garlaiviai "Laisvė" ir "Lietuva."

Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdybos pranešimu, Aluntoje atidaryta pašto įstaiga.

Gegužio 13 d. lenkų partizanai užpuolė musų sargybą Norvidų dvare, bet šautuvų ugnimi buvo išvaikyti.

Gegužio 14 d., nakčia, lenkai partizanai užpuolė musų sargybą ties Maravile, bet, pavištaičių kaimo sargybai padedant, šautuvų ugnimi atmušti.

Gegužio 1 d. Meno Kurėjų Draugijos rupesčiu buvo atidaryta meno paroda, kur žymią dalį sudaro a.a.a M. K. Čiurlionienės paveikslai (apie 150 numerių), daugiausia temperos dažais atlikti. Jų tarpe "Rest," "Ropo," "Amuras" veik visos "sonatos," sutvėrimas pasaulio "Zodiano" ir "Žiemos" ciklai. Be Čiurlionies parodoj yra dailininkų: A. Varno, A. Žmuidzinavičiaus, K. Šklerio, Šimonio, Kalpoko, Jomanto, Galdiko ir kitų kuriniai.

Atvyko į Kauną žymesnieji latvių operos artistai: Benseldt (sopranas), Kaktin (baritonas), Gaugull (žymiausias pianistas), ir dalyvavo Lietuvos Operos Tarybos koncerte, su tikslu suartint Lietuvos ir Latvijos tautos meno srityje.

Lietuvos Atstovybės Amerikoje Atsišaukimas.

Vilniaus atvadavimui.

Sulyg žinių, Tautų Sąjungos Birželio 17 dieną vėl svarstys Lietuvių - lenkų ginčus dėlei Vilniaus ir visos lenkų okupuotos Lietuvos. Tai yra diplomatų darbas. Tačiaus Lietuvos žmonės ir, kaip tikiuosi, Amerikos lietuviai, be skirtumo pažiurų, visi vienaip nusimano, jog Vilniaus ir kitų lenkų užgrėbtų Lietuvos dalių paliuosavimas yra galimas tik musų pačių pastangomis, musų pačių pasiaukavimu ir darbu.

Ką turi daryt Amerikos lietuviai, aiškint ilgai neprisieina. Buvusiai Lietuvos Misijai ir Lietuvos Atstovybei jau nekartą prisiėjo kviest Amerikos ileturių visuomenę prie aukų, prie uolesnio Lietuvos Laisvės bonų pirkimo, kad suteikus savo Republikos Valdžiai ir žmonėms tinkančią paramą dėlei apsigynimo nuo svetimų užpuolikų, kurie tyčiojasi ne tik paveržt iš musų Lietuvos sostinę, bet ir musų žemes ir musų laisvę.

Buvusis Lietuvių Suvažiavimas Washingtone yra suradęs tinkantį atsaką: Nuo Birželio 14 dienos š.m. kiekviena lietuvių kolonija privalo padaryt pas save aukų savaitę, kad per tą savaitę parinkus kuodaugiaus aukų Vilniaus ir kitų lenkų užimtų Lietuvos dalių atvadavimui, kad išpardavus kuodaugiau laisvės bonų.

Šiame pasiryžime turėtų dalyvaut visos paskolos stotis ir kitos visuomenės organizacijos. Tuo tarpu Lietuvos Valdžios įsakymu atvykęs yra naujas Lietuvos Atstovas, Voldemaras Čarneckis. Todėl visos stotis, visos organizacijos teikitės pasirodyt savo darbštumu naujo Lietuvos atstovo akyveizdoje.

Nors šiądien piniginė nuo Amerikos lietuvių pagelba Lietuvoje yra didžiai reikalinga, tačiaus žinokite, jog Lietuvos Valdžia yra tvirtai pasiryžusi atlikt savo pareigas dėlei apmokėjimo nuošimčių. Tam tikslui reikalingi pinigai yra sudėti ir paliekami Lietuvos Atstovybėje.

Šiądien jau atsiranda daug bonų pirkėjų, kurie šiais metais nereikalauja apmokėjimo už kuponus ir tuos kuponus šių metų, (o kiti net už kelių metų kuponus) aukauja Lietuvos Valdžiai. Suprantama, jog tokią auką Lietuvos Atstovybė su padėka priima ir visiems aukautojams siunčia tam tikrai pagamintus spalvuotus pakvietimus. Jeigu kuriai stočiai butų priduota daugiau šių suaukautų kuponų, tai tegul ji juos pasiunčia Paskolos Skyriui prie Lietuvos Atstovybės, kurs jau išsiuntinės pakvitavimus patiems aukautojams, nurodytais adresais. Apie tvarką išmokėjimo nuošimčių, pridedamas atskiras paskelbimas.

Taigi broliai ir sesers Amerikiečiai, pasidarbuokite ir atlikite savo pareigą Vilniaus atvadavimui, parinkite aukų, pirkite, kastik galite, dar daugiau bonų. Suprantama, dabar perkantieji bonus, užaugusius nuošimčius privalo damokėt.

Jonas Vileišis,
Lietuvos Atstovas Amerikoje.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS PASKELBIMAS.

Dėlei nuošimčių išmokėjimo.

Nuo ateinančio Liepos mėnesio pirmos dienos, š.m. bus išmokami nuošimčiai už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus, už šiuos 1921 metus. Nuošimčius mokės Lietuvos **Atstovybė, Paskolos Skyrius, 370 Seventh Avenue, New York City.** Kurie yra pirkę Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus, šiuomi yra raginami, laikui priėjus, nukirpt šių metų kuponą nuo savo bono ir atsiųst Atstovybės raštinėn virš paduotu antrašu. Už atsiųstus kuponus, paskolos skyrius išsiųs pinigus, butent už $50. bono kuponą $2.50, už $100, bono kuponą $5.00, o už $500. bono kuponą $25. Kerpant kuponą, prašome tėmyt, kad būtų šių, 1921 metų, nes tik už šiuos metus dabar nuošimčiai bus išmokami.

Kurie yra išvažiavę Lietuvon, tie privalo kreiptis Lietuvos Valstybės Iždan, ten jiems nuošimčiai bus išmokami sulig dienos kurso.

Lietuvos Atst. Amerikoje Paskolos Skyrius.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

— Suv. Valstijų laivyno admirolas Sims, viešėdamas Londone, Anglijoj, turėjo prakalbą England — Speaking kliube, kur kalbėdamas apie airius, įžeidė Suv. Valstijas. Washingtonas pareikalavo admirolo pasiaiškinimo. Admirolas aiškino, kad jo kalba reporterių buvo perdėta.

— Habokin, N. J. Pargabenta čia iš Francuzijos 1525 lavonai Suv. Valst. kareivių, žuvusių laike pasaulinės karės.

— New York, N. Y. Laivų inžinieriai, straikuojanti nuo 1 d. Gegužio, nepriėmė jiems siulomas išlygas ir nesutiko grįžt prie darbo už numažintą algą 15 nuošimčiu.

— Dublinas, Airija. Laike riaušių, kokios čia buvo pereitą savaitę, sunaikinta žmonių turtų ir sudeginta namų, kurių nuostolius apskaitoma iki 100,000 svarų sterlingų.

— Suvienytų Valstijų geležinkeliai, per Balandžio mėnesį turėjo įeigų 29,201,000 dol., arba 1,494,000 dol. mažiau negu Kovo mėnesyj.

— Havanoj pradėjo siaust liga, vadinama Bubonic plėga. Nuo 1 d. Birželio mirė 30 žmonių, nuo šios ligos.

— Boston, Mass. Atsakomybėn prieš teismą pastatyta policistą B. Steinhauser, kaltinamą už nušovimą L. Quitt, kurs nesidavė areštuot už pardavinėjimą degtinės.

— Portland, Ore. Šerifo vežamas R. Gardner, iš San Francisco kalėjimo į teismą, kurio turėjo but nuteistas už pačto vagonų apiplėšimą pabėgo.

— Leominster, Mass Gizsseppe Iuzi, nusivedęs pačią į kapus, prie sunaus kapo atsisveikino su pačia ir išgėręs nuodų, sudribo ant žemės. Nugabenus ligonbutin, daktarai atsisakė jį pagydyt.

— Springfield, Mass. Teismas pasmerkė kaltu žmogžudystės S. Darling iš Hartford, Conn., kurs čia atsivežęs pardavė broliam J. ir K. Bennarz gorčių medinio spirito, kurio šiuodu atsigėrę, numirė.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly
Published Every Thursday
at Worcester, Mass.

Subscription Rates:
In United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application.
M. Paltanavičia, Publisher,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS,"
Leidžiamas kas ketvergas.

Prenumeratos kaina:
Suv. Valstijose metams $2.50
" " 6 mėnes. $1.25
Kitose viešpatystėse metams .. $3.00
" " 6 mėnes. .. $1.50
Pavienis numeris ..... 5 centai.

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Entered as Second-Class matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act. of March3, 1879.

APŽVALGA

Ne tas mums turi apeit. "Deutsch - litauischer heimatbund," kalbėdamas apie lietuviškų žmonių pravardžių rašymą, nurodo, kad negalima juos rašyt su lietuviškomis galunėmis, ypač vokiškasias pravardes. Į tai atsiliepė "Prusų Lietuvių Balsas," aiškindamas, jog lietuvių kalboj negalima rašyt svetimas pravardes be lietuviškų galumių, ir todėl butinai, rašant reikia rašyt: Mejeris, Kambakas, Drantas ir taip toliau.

Tas nieko. Vienok reikia atsimint, kaip yra skaudu lietuviams, kuomet svetimose kalbose girdime, ar svetimuose raštuose skaitome, lietuviškas pravardes, suambrytas, kaip tai: Jankowski vieton Jankus, Voldemar vieton Voldemaras, Narushewicz vieton Naras, Purycki vieton Purė, Milosz vieton Milas, Gaigalath vieton Gaigalaitis, arba vėl: Kowno vieton Kaunas, Shawli vieton Šauliai, Roseiny vieton Rasiainiai, ir šimtai kitokių, žmonių, kaimų, miestų ir upių vardų, lietuviškai skambančių, begėdiškai suambryta svetimoj kalboj ir rašte, be mažiausio atsižvelgimo, kad tiems vardams yra atimta, pavogta originališka prasmė ir reikšmė, paliekant svetimiems absaliutiškai be jokios reikšmės. Vieton pas save krikštyt savo galunėmis svetimus vardus, kur kas butų geriau savuosius gint ir valyt nuo svetimųjų suambrinimo, svetimiems paliekant jų originalus. O darbas toks daug lengvesnis ir tiesotesnis.

—o—

Naujas Lietuvos Atstovas. Jau atvyko į Suvienytas Valstijas naujasis Lietuvos Atstovas, Voldemaras Čarneckis, kurs užims vietą ikišiol Lietuvos atstovu buvusio J. Vileišio. New Yorko uoste naują atstovą pasitiko burelis įžymesnių lietuvių.

Linkime naujam atstovui geriausių pasisekimų Lietuvos valstybės darbe, kad jam pasisektų užbaigt visus, ikišiol pradėtus šioj šalyje, Lietuvių politiškuosius darbus, kuriuos jo pirmtakunas, J. Vileišis, dėlei permainų, užbaigt nespėjo. Gi J. Vileišiui lai bus garbė kaipo pirmutiniam Lietuvos atstovui šioje šalyje, ir ačiu už visus jo veikimus, kuriuos jis pradėjęs užbaigė, ir kuriuos pradėjęs užbaigt nespėjo. Jo pirmieji žingsniai ir dabar pasiliks istorijoj atmintinais.

—o—

Visgi svetima. Nuo tulo laiko pas mus buvo įėję paprotin vienas kitą vadinti ponu. Šitam dayė pradžią kun. J. Žilinskas, apie prieš 18 metų, kuomet jis rašydamas laiškus į lietuvių suvažiavimus, tuose suvažiavimuose dalyvaujančius vadino "guodojami ponai." Tie ponai įėjo madon ir pastaraisiais laikais imta ponu vadint jau ir tuos, kurie prie ponystės neturi jokių pretensijų. Kilus patriotizmui, kada lenkai ėmė Lietuvą skriaust, kilo ir mintis, kad ponu yra tik lenkas, ir ponystė iš tarpo lietuvių turi išnykt. Tad vieton pono jieškota kito tinkamo reiškinio, ir surasta "pilietis." Na ir dabar šinkuojama piliečiais ir pilietėmis, be atsižvelgimo, ar jais tituluojamos ypatos yra piliečiais, keno piliečiais, ar visai nėra jokiais. Ne atsižvelgiama net ir į tai, kad pilietis irgi yra kaip ir "ponas," paskolintas nuo lenkų "obywatel." Ir dar lyg tyčia, lietuviai jį pradėjo savintis tuojau po to, kaip Lenkijos seime, 17 d. Gruodžio, 1920 m. priimta rezoliucija, kurioje reikalaujama panaikint besititulavimus "wielmožnų" ir "jasnų" "ponų," o vieton to vartot "obywatel." Na ir tas obywatel tuojaus atsidurė pas lietuvius, kurie taip drąsiai juomi šiądien naudojasi. Bet, juk tai svetimas daiktas.....

—o—

Vėl atvažiuos. Neseniai tarp lietuvių Suvienytose Valstijose buvo žymiu veikėju dr. J. Šliupas, kurs vėliaus, apleidęs išeivių vietinius reikalus, iškeliavo Lietuvon ir ten dirbęs Lietuvos Valstybės reikalams, kiek vėliau sugrįžo ir veikė Lietuvos garlaivių bendrovės reikaluose, ir neseniai vėl iškeliavo į Lietuvą. Dabar jis Kaune, iš kur siunčia padėkos žodžius Amerikos lietuviams, už parėmimą Garlaivių bendrovės, kuriai ačiu, Lietuva jau turi kelis savo laivus, tarp kurių yra maždaug žinomi: "Kęstytis," "Lietuva" "Laisvė" ir rodosi, "Patkulis." Dabar vėl pats dr. Šliupas paskelbia, jog Rugpjučio mėnesyje iš Lietuvos Amerikon atkeliaus, M. Yčas ir S. Šimkus. Nors nepasakoma, bet rodosi, jog jiedu atvažiuos su tos pačios Lietuvos garlaivių bendrovės reikalais.

Kaslink S. Šimkaus, tai gandai jau nuo seniai vaikščiojo, buk jis Amerikon atvažiavęs sykiu su kompozitorium M. Petrausku ir su advokatu Bračiuliu nuvažiavęs Chicagon. Dabar gi pasirodo, kad tie gandai buvo neteisingi.

—o—

Lenkų dejavimas. Lenkų savaitraštis "Ameryca - Echo," seniaus politikoje buvęs bepusišku ir tik lenkams pradėjus siaubt Lietuvos kraštus, virtęs vienpusiu Lenkijos militarizmo glostytoju ir užtarėju, dabar dejuoja, kad lietuvių tauta, išauklėta kulturiškųjų lenkų, kaip Mickevičius, Poška, Drazdauskas ir keliolikos kitų senovės lietuvių rašytojų, šiądien virto atkakliais lenkų priešais, kurie savo kulturos nešėjams net su ginklu stengiasi atsimokėt.

Viskas kaip nebūtų, tik butų gerai, kad toki kulturos mylėtojai, pastudijuotų istoriją ir iš jos suprastų, jog lenkai lietuviams jokios kulturos ne atnešė, kaip ir kulturoj ne auklėjo. Lenkai Lietuvon atnešė krikštą, ir neva jo praplatinimui atsiuntė armijas savo kunigų, kurie Lietuvoj neplatino krikščionybę, bet Lenkijos dvasią. Jiems pasisekė jų darbas ant tiek, kad Lietuvos bajorai pamilo lenkų kalbą, tuli iš tų net savosios paskiau nemokėjo. Tokiais buvo Mickevičius, Norbutas ir keliatas kitų, vienok jų dvasia buvo grynai lietuviška. O ką Poška, Drazdauskas ir kiti, visai lenkiškai net svajot nemokėjo. O kad jie vienam ar kitam lenkui parašė laišką lenkų kalboj, ar kokias lenkiškas eiles parašė, tai nereiškia, kad jau tuomi jie pasidarė save "kulturiškais" lenkais ir lietuviams tuomi nešė, šiądien lenkų taip garsiai skambinamą kulturą. Sulyg tokio supratimo, kokiu šiądien "Ameryca - Echo" drįsta (ir nesigėdi) vaduotis, tai kiekvienas lenkas, kurs vartoja vokiečių, rusų ar francuzų kalbą, ar tose kalbose ką nors parašo (o tokių visgi yra), tai turėtų but pripažinti ne lenkais, bet vokiečiais, rusais, ar francuzai. Ir kaip tas patiktų "Am.-Echo" ir kitiems, kurie taip mėgsta girties nebutais dalykais?

—o—

Vargiai tai bus praktiškas. Vienas iš svarbesniųjų Lietuvos Seimo vykdomų įstatymų, tai įstatymas aprupinimo kareivių žeme. Kareiviai, atsitarnavusiejie kariumenėje turės gaut sklypą žemės. Vienok vargiai tas įstatymas bus praktišku. Labai mažai kareivių rasis tokių, kurie gauta žeme norės naudotis. Šito įstatymo projektas buvo bene kokio "amerikiečio" Lietuvos seimui pasiulytas po to, kaip Suvienytų Valstijų kongrese buvo įneštas bilius, kad kareiviai, dalyvavusieji pasaulinėje karėje, butų apdovanoti žeme. Vienok tas bilius ir iki šiai dienai dar nėra perėjęs, kadangi pasirodo, jog kareiviai žemės nelabai pageidauja. Ir iš tiesų, kas atsitarnavusiam kareiviui butų per nauda, beveik priverstinai pririštam prie žemės, prie kurios darbų jis visgi nėra linkęs, bent tulam laikui. Tokių pasekmių butų galima laukt ir iš Lietuvos šio įstatymo. Vieton šito, kur kas butų praktiškiau, jei atsitarnavusiems kareiviams butų užtikrinta darbai valdiškose vietose, kaip tai vietos policistų, sargų, prie gelžinkelių ir kitur, kur šiądien daugumoje yra svetimtaučiai, o žemę, kiek jos yra, ar bus, išdalyt bežemiams, kurie jau nuo seniai prie jos prisirišę, ir kurių yra juk daugybė. Iš kareivių, jei kurs pageidaus žemės, ją įgis kitais keliais. Gi nenorintieji jos, jei ją ir gaus, nenorėdami ja nuodotis, nors dėl viso ko ant jos gyvens, tai visgi iš to naudos nebus. Jeigu įstatymas nevers atsitarnavusius kareivius ant žemės apsigyvent, o tik žemę duos jos pageidaujantiems, tai naudos irgi bus labai mažai, nes žemė, kareiviams paskirta stovės be naudos. O juk Lietuvoj žemės nėra taip labai daug, kad plotai jos gulėtų be naudos, laukiant, kol koks atsitarnavęs kareivis jos pagorės. Suvienytose Valstijose yra dideli plotai ne apgyventos ir ne dirbtos žemės, tad buvo manyta juos atiduot kareiviams. Lietuvoj visai kas kita. Tokių tuščių žemės plotų nėra.

Lietuva didžiausia nepriklausoma valstybė tarp 20 mažesnių valstybių.

Manoka, maža valstybėlė, arba kunigaikštystė su 23 tukstančiais gyventojų, apima žemės plotą iki 8 ketvirtaines mylias. Geografiškai ji stovi piet-rytine kerte Francuzijos, prie Medetiriniškų jurių, šalia Italijos. Manoka yra gana demokratiška valstybėle, pusiau republikoniška, galutiną nepriklausybę iškovojus 1910 metuose, dabar valdosi sulyg priimtos 1911 m. 7 d. Sausio konstitucijos. Išpildančiu valdonu skaitosi kunigaikštis Albertas. Manokos Tautos Taryba, arba įstatymdavystė susideda iš 21 nario, arba atstovų. Įstatymdavystės atstovai yra renkami tik keturiems metams rinkimuose dalyvaujant visiems piliečiams, vyrams ir moterims. Manokos žmonės yra franco-itališkos giminės, kalba francuziškai ir dėlto jiems jų gimininga kaimynai, kaip Francuzija ir Italija, užtikrina pilną nepriklausomybę. Monokos vėliava susideda iš dviejų spalvų, raudonos ir baltos.

Andora, labai maža republika, 50 metų kaip yra nepriklausoma, geografiškai stovi tarp Francuzijos ir Spanijos, prie Pyunes kalnų. Apima 190 katurkampių mylių, gyventojų turi 5,510. Andoriečiai yra ispano-francuziškos kilmės žmonės; simpatijoj jie daugiau linksta ispanams negu francuzams. Jie išpažinsta katalikišką tikybą. Andoros republika dalinasi į šešis parapijinius apskričius, augščiausia valdžia skaitosi Andoros Tautiška Taryba, susidedanti iš 24 atstovų, išrinktų kas ketvirti metai. Andoros Tautiškos Tarybos pirmininkas pildo Andoros prezidento pareigas ir skaitosi republikos viršininku. Kiek metų pirmiau, kuomet dar Spanijoj katalikų bažnyčia nebuvo atskirta nuo valstybės, tuom kart ir Andoroje viešpatavo klerikalizmo galybė. Mat, čia gyveno Spanijos bažnytinė vyriausybė, vyskupas, ir jis pats nuo savęs paskirdavo bent trečdalį atstovų Andoros įstatymdavystei. Kuomet žlugo Spanijoj klerikalizmas, puolė ir Andoroje vyskupo pirmenybė.

Anderos vėliava: mėlyna, geltona ir raudona, su vainiku viduryje.

Liechesteino, maža valstybėlė, užimanti apie 65 ket. mylias. Gyventojų turi ne daugiau kaip 10 tukstančių žmonių. Geografiškai stovi rytiniame Šveicarijos šone už Raino upės, šalia Austrijos Tyrolio provincijos. Liechesteiniečiai, sulyg tautystės yra austro-vokiečiai. Liechesteina nuo kelių dešimčių metų, iki Versailes taikos sutarties, buvo pripažinta kaipo nepriklausoma kunigaikštystė, visų Europos centralinių valstybių. Šiandien nors Versailės sutartis nieko nesako apie Liechesteinos nepriklausomybę, bet pačiame gyvenime, kaip girdėt, vistiek ir šiądien Liechesteina turi savo valdžią ir įstatimdavystę iš 17—19 atstovų. Šiądien Liechesteina taip kaip ir seniau, yra po įtekme centralinių republikų ir dėlto ir jos nepriklausomybė yra globoje centralinių valstybių. Liechesteinos vėliava: geltona ir raudona.

San Marino, yra skaitoma mažiausia ir seniausia republika Europoje, užimanti 38 ket. mylias, gyventojų turinti 11,648; gyventojais yra italai. San Marino geografiškai stovi šiaur-vakaruose nuo Adriatiškų jurių, rubežiuojasi su Francuzijos ir Venecijos itališkomis provincijomis. San Marino republikos įstatymdavystė susideda iš 10 narių. Įstatimdavystė vadinasi Vyriausia Taryba, kuri išrenka taip vadinamą Capitani Reggenti, kurs eina pareigas San Marinos prezidento.

San Marinos kariumenė susideda iš 39 oficierių, eilinių kareivių 950 vyrų. Praeitais metais kariumenės išlaidos siekė 1,035,930 lirų. Įeigos buvo taipgi bemaž tokios kaipir išlaidos. Italija San Marinai yra išleidus savotiškus pinigus, aukso, sidabro ir bronzo. San Marino turi 210,000 lirų pinigų auksu, 119,000 lirų bronzo. Šita republika turi sutartį su Italija, Anglija, Belgija ir Holandija.

San Marinos vėliava: dvi viršutinės dalis mėlynos, žemoji dalis balta, viduryje šarvuotas kareivis.

Luxemburgas, labai maža nepriklausoma valstybė, arba kunigaikštystė, nuo 1864 m. Londono taikos sutarties pripažinta kaipo de jure nepriklausoma, neutrališka kunigaikštystė pripažinta visų didžiulių Europos valstybių. Luxemburga apima plotą 998 ket. mylias, gyventojų turi 259,891. Geografiškai stovi piet-rytinėj pusėj nuo Belgijos, prie galo francuziškos Lorainos ir Vokietijos rubežių. Luxemburgo gyventojai belgovokiečiai. Parlamentas arba įstatimdavystė susideda iš 53 narių, arba atstovų. Valstybės galva skaitosi kunigaikštė Marė Adelaide. Praeitų metų valstybės įeigos siekė 48 milijonus frankų, išlaidos 50 milijonų frankų. Luxemburgas turi 138 pačtų, geležinkelių 325 mylias. Versailes Taikos sutartis taipgi pripažįsta Luxemburgui pilną nepriklausomybę.

Šveicarija, tai garsiausia republika tarp mažųjų nepriklausomų valstybių. Geografiškai stovi į šiaurius nuo Italijos, į rytus nuo Francuzijos. Gyventojų turi 3,880,800, apima plotą 15 tukstančių ket. mylių.

Danija, karalystė su konstitucija, gyventojų turi 2,940,000. Plotą apima 15 tukstančių ket. mylių. Danija geografiškai stovi į šiaur-vakarus nuo Baltikos jurių ir į pietvakarius nuo Švedijos.

Holandija, karalystė su konstitucija, apima 12 tukst. ket. mylių, gyventojų turi daugiau 5 milijonus. Geografiškai stovi į šiaur-vakarus nuo Vokietijos, į šiaurius nuo Belgijos, ant kranto šiaurinių jurių. Holandai turi nepriklausomybę nuo 1814 metų.

Serbija, nepriklausoma karalystė, turi gyventojų suviršketuris milijonus. Plote apima 33 tukst. ket. mylių. Geografiškai stovi į pietus nuo Hungarijos ir į piet-vakarius nuo Bulgarijos.

Bulgarija, nuo 1878 metų iki 1919 metų buvus nepriklausoma karalystė, šiuom laiku republika. Gyventojų turi suviršketuris milijonus, žemės plotą apima 40 tukst. ket. mylių. Geografiškai stovi į pietus nuo Rumunijos, į vakarus nuo Juodųjų jurių.

Portugalija, seniau buvusi nepriklausoma karalystė, dabar nuo 1910 metų republika. Gyventojų turi nedaugiau 5 milijonų, žemės plotą apima 43 tukst. ket. mylių. Geografiškai stovi į piet-vakarius nuo Spanijos, pakrantėse Atlantiko.

Rumunija, nuo 1881 metų nepriklausoma karalystė, gyventojų turi suviršketuris milijonus. Plotą užima 40 tukst. ket. mylių. Geografiškai stovi į piet-vakarius nuo Ukrainos ir į šiaurvakarius nuo Juodųjų jurių.

Lietuva, nuo 16 vasario, 1918 metų nepriklausoma valstybė, gyventojų turi 4,834,000, žemės plotą apima 96,926 ket. mylias. Geografiškai stovi prie Baltikos jurių. Nekurie musų politiški patrakėliai, kaip tai komunistai, lenkomanai—dvarininkai ir germanofobai įsivaizdina sau, buk tai lietuvių tauta yra permaža, ir permažai vietos turi užlaikymui pilnos savo nepriklausomybės. Iš visų tų, vieni kitiem lygus; vieni traukia musų tautą prie nusibankrutijusios Lenkijos, antri prie susmukusios Rusijos ir treti, nor pavest lietuvius suubagė jusiai Vokietijai. Taip vienų, antrų ir trečių, statomi argumentai prieš Lietuvos nepriklausomybę, neišlaiko kritikos. Gyvi faktai yra pačioje geografijoje, aiškiai parodo, kad Europoje jau nuo senų laikų randasi bent 20 mažesnių valstybių už Lietuvą ir jos nepriklausomingomis budamos, gana laimingai gyvuoja. Dabar matome, kad Lietuva kaipo nepriklausoma valstybė Europoje, yra didžiausia valstybė tarp 13 jau seniai esančių nepriklausingų valstybių ar tautų. O jeigu dar priskaitytume Albaniją, Armeniją, Gruziją, Ezerbaniją, Finiją, Latviją, Estiją ir kitas mažesnes nepriklausomas valstybes Afrikoje ir Amerikoje, kurių yra bent kelios diktai mažesnės už Lietuvą, bet pilnai palaikančios savo nepriklausomybę, bus daug daugiau.

Dabar labai aišku ir kiekvienam suprantama, kad nepriklausoma Lietuvos republika, arba valstybė, yra didžiausia ant visos pasaulės tarp visų dvidešimts mažesnių valstybių, ar tautų.

Mikas Stakėnas.

VISI KUDIKIAI TURI TURĖTI PIENO!

Lietuvė Motina iš Bostono rašo:
"Kad ji negalėjo žindyti kudikio. Ji bandė visokias rųšis ir maišinius pieno, bet niekas kudikiui nebuvo tinkamu iki gydytojas patarė naudot

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

kad visiškai buvo tinkamu ir taip lengvai virškinosi, kaip jos pačios pienas."

THE BORDEN COMPANY,
BORDEN BUILDING, NEW YORK.

Iškirp šį kuponą DABAR—ir prisiųsk ŠIANDIEN 10

ir gausi DYKAI mųs knygą, KUDIKIŲ GEROVĖ, kuri paaiškins, kaip užlaikyti kudikį sveiku. Taipgi gausi maitinimo instrukcijas jusų kalboje.

Vardas .....
Adresas .....
0180

PO MEDŽIU

Po šituom medžiu visuomet męs randame šau vietą, lyg kokioj šventinėje, kur susiraminame, pasidaliname žiniomis ir mintimis, ir iš čia paskui ramiai skirstomėsi. Čia mus niekas ne erzina, visi mums duoda ramybę. Todėl nesiliaukime lankęsi čia, o mųs visos praleistos liuosos valandos, atneš mums naudą. Ypač mums yra gerai čia susirinkt dabar, vasaros metu, kuomet šilta ir tyro oro čia mums visiems užtenka.

Dabar labai daug mųs viengenčių keliauja savo Tėvynėn, Lietuvon. Daugiausia jų iškeliauja iš Naujos Anglijos. "Amerikos Lietuvyj," kas savaitė, paskelbiama daugybė lietuvių, kurie iškeliauja per mųs tautiečio Paltanavičiaus agenturą. Jie keliauja Tėvynėn su visokiais išrokavimais. Vieni keliauja, pasiilgę savo šalies, savo giminių ir pažįstamų. Kiti keliauja turėdami kiek skatiko ir tikėdamėsi pradėt sau ramesnį gyvenimą namie, savo žemėje, savo Tėvynėje. Kiti keliauja su tikslu kariaut su savo šalies priešais, kiti, kad užimt vietą kokių valdininkų, kurių dabar Lietuvoj daug yra svetimtaučių, dėlei stokos tinkančių žmonių iš lietuvių tarpo. Dar kiti keliauja todėl, kad šioje šalyje sustojo darbai ir nėra ką veikt.

Bet lietuviai visi iš šios šalies neišvažiuos, nes ne visiems yra galima. Yra daug tokių, kurie turi dideles šeimynas. Jiems važiavimas nėra galimas, nes kelionei reikia labai daug pinigų išleist. Kiti turi namus ir kitokias nuosavybes, kurias reiktų dabar už labai menkus pinigus parduot ir tuomi sau padaryt didelius nuostolius. Kiti turi šiokias ar tokias pramones, kuriose sau užsipelnydami pragyvenimą, nenori jas prarast ir paskui rupintis savo ateičia. Galiaus yra labai daug tokių, kurie šioj šalyj gyvena nuo seniai, pripratę prie šios šalies gyvenimo ir tvarkos, nenori rizikuot jieškojimais laimės toli nuo savęs, yra pasiryžę liktis ir tęst savo gyvenimą ant vietos. Jie pagyvens, pasilsės, ir praėjus bedarbių kriziui, vėl stos prie kasdieninio savo darbo ir pelnydami sau sulyg išgalės, gyvens ant vietos. Todėl mųs viengenčiai, visi ne iškeliaus Tėvynėn. Jų daugybė pasiliks šioj šalyj, ir todėl męs visada susirinksime čia po šituom medžiu ir kalbėsim apie įvairius reikalus, apie savo kasdieninio gyvenimo, apie savo tautos labą ir naudą. Tik netingėkime valandėliai—kitai čia ateit, o musų čia praleistos valandos atneš mums naudą.

Kiekvienas dalykas turi savo gyvenimą ir jo pabaigą. Kiekvieno gyvenimo pabaiga turi kokias nors priežastis, arba jis baigiasi priverstinai. Męs visi, čia susirinkę, gerai atmename daug visokių drabužių, rakandų, įrankių ir kitokių pabuklių, kurių šiądien niekur rast negalima. Viskas tas jau yra pabaigęs savo gyvenimą, ir pabaigęs su kokia nors prievarta.

Keli desėtkai metų atgal, šioj šalyj buvo daugybės laukinių karvelių, kuriuos čia žmonės vadino keliauninkais. Jie lakstydavo dideliais buriais ir taip daug jų buvo, kad kartais jų buriams pralekiant, saulės nebuvo matyt. Šiądien tų karvelių beveik niekas nepažįsta, nes jų yra likę mažai ir retenybėj jiems kur tik poromis pasirodant, žmonės jų nepažįsta, arba vadina netikrais vardais. Juos veik visus išnaikino pietinėse valstijose niekeno nekontroliuojami medžiotojai. Rods valdžia užgynė jų šaudymą, bet buvo jau pervėlu, nes gyvenimas kartą nugązdintas, pats savim baigiasi.

Prieš porą desėtkų metų, Washingtono aplinkėse, keliai buvo apsodinti labai gražiais žolynais ir savo rušies medeliais, kokių kitur nebuvo, buvo labai mažai, kaip tai rodendronai, liaurai, kalavijai, anenomai, ir įvairios rušiės spyglėti krumučiai. Šiądien tų visų žolynų ir medelių nėra nė ženklo, jų vieton prisodinta visokių badilių, kurių niekas nekenčia. Taip ir šitie augalai išnyko, pabaigė savo gyvenimą priverstinai. Jie išnyko su atsiradimu automobilių. Turistai, automobiliais keliaudami per šias aplinkes, iš tolimų šalies kraštų, pravažiuodami, šituos augalus skabė, laužė, rovė; vienus jų vežėsi su savim, kad parodyt namiškiams, kitus apžiurėję numetė, ir taip juos išnaikino. Automobiliai baigia jau naikint ir nuo seniausių gadynių žmonių mylimuosius arklius. Šiądien miestuose arkliai yra retenybe, o kaimuose ir miesteliuose arklių skaitlius vis mažėja, nes jų vieton, sunkenybių traukimui kaskart daugiau naudojama automobilius.

Seniaus buvo žmonių mažiau, miestai buvo mažesni, juose gyveno mažiau žmonių, žmonių gyvenimo namai buvo toli vienas nuo kito. Namų tarpuose, kaip ir laukuose, buvo daugybė medžių, kuriuose gyveno daug visokių paukščių. Nuo medžių žmonės gėrė gaivinantį kvapsnį ir gėrėjosi juose gyvenančių paukščių čiulbėsiu. Laikui bėgant žmonių skaitlius pasididino, padidėjo miestai, sutankėjo miestuose žmonių gyvenimo namai ir neliko vietos medžiams, o su tais ir paukščiams. Ir šiądien, vieton medžių ir žolynų kvapsnio, miestuose gyvenanti žmonės kvėpuoja gatvėse automobilių maišomomis dulkėmis ir gazalino dumų smarve. Vieton paukščių čiulbėsio, šiądien žmonėms reikia klausyt automobilių kvarksėjimo, gatvekarių trenksmo ir girgždėjimo, ir spygavimo vodaviliuose apsitinkavojusių ir pelėsiais atsiduodančių mergų.

Kiek seniau, turtingiausiu pasaulyj žmogum buvo Krezeus. Vėliaus turtingiausiais žmonėmis buvo skaitomi Amerikos milijardieriai, kurie, kaip patįs prisipažino, turi tiek daug pinigų, kad net nežino ką veikt su jais. Pastaraisiais laikais vienok atsirado dar vienas turtuolis Afrikoj, tulas Ryan, su kurio turtais pasaulyj niekas negali skaitytis. Ryan yra savininkas deimentų kasyklų, iš kurių iškasama 50 tukstančių karatų deimentų, brilijantų. Pirmiaus tuos brangius akmenis, iš kasyklų į uostus nešdavo per tyrus, ant pečių, negrai, kas imdavo ilgą laiką, nes kelionė imdavo 50 dienų ir brangiai kainavo. Dabar Ryan įsitaisė orlaivį, kuriuom kasyklų produkcija per tyrus pernašama laike kelių valandų.

Šiądien męs gyvename gadynėje, kurioj naujiems atradiniams nėra rubežių. Štai, astronomai surado firmomentė naują žvaigždę, kurios didumą apskaito 27 kartus didesniu už musų saulę. Tai stebėtinas atradimas ir jo apskaitymas. Ikišiol visoki mokslai patvirtino, kad saulė yra didžiausia planėta, o čia dabar surasta kita, kuri 27 kartus už saulę didesnė!

LIETUVIAI AMERIKOJ

Rochester, N. Y. Birželio 1 ir 2 dieną, įvyko pas mus komunistiškos rekolekcijos su misijonierium Jukeliu. Šis iš pirmos savo kalbos pasirodė tikras John Bamba; šokinėjo, vartėsi, rankas į visas puses skėsčiojo ir atkarčiais nusidžiaugė, kad esąs laimingas, nes turįs rankas, nes, girdi, be rankų ir prakalbą negalėčia sakyt (tur but pas italus mokinosi kalbėt, su rankomis). Svarbiausia jo buvo tėma, tai pasigyrimas, jog viską žinąs, tik gaila, kad mažai kas nori jo klausyt. Ir kur tikžinąs kokias prakalbas kitokių sriovių, tai keliąs trukšmą iki tiek, kad jį reikia nešt laukan, dėl jo kiauliškumo ir betvarkės kėlimą. Tą jis patarė ir savo pasekėjams daryt, nes, girdi, tai geriausia kova prieš kapitalus.

Buvo vertas ir iš čia išnešt laukan už jo nieksiškus pasakojimus ir niekinimus darbininkų kitų sriovių, kurie remia Lietuvos valdžią, tie, esą išgamos, "skebai" ir darbininkų priešai.

Ar čia ne kriminališkas darbininkų išdarkymas, ir už ką? Juk visiems aišku, kad komunistų yra tik vienas iš šimto žmonių, o jie nesigėdi visą minią niekint, ir darkyt negirdėtais žodžiais.

Suprantama, kad tarp veikimų atsiranda ir klaidų, bet tai nėra toks prasikaltimas, už kurį bile komunistas gali viešai niekint ir su paraginimu kitų, kad ir tie taip darytų, kur tik žinos, kad žmonės Lietuvą remia, kad tuos visus vadint išgamomis ir skebais, ir tt. Stebėtina, kad neva tiesos skelbėjas, varo agitaciją, jog vietoj sutaikint darbininkus, jis daugiau neapykantos sukelia, arba tiesiok sukuria tą laužą, ant kurio darbo žmonės yra sukrauti. Ir kaip dabar reikia tikėt tokiam "izmui," buk jis gali liaudį išganyt sulaikydamas visus į vienybę, kuomet jo dar tik pirmas žingsnis, jau pradeda ardyt ir taip jau menką meilę tarp žmonių. Gaila, kad pas mus labai ramųs žmonės; tautininkų mažai, "krikščionis demokratai" papratę tik klausyt, nežiurint kas ką sako, ir todėl tokiems "kalbėtojams". kaip Jukelis, mažai kas padaro pastabų.

Buvo paduotas klausimas iš susirinkusių tarpo, bet "kalbėtojui" tur būt buvo perskauduș, tad pirmininkas pradėjo klaust publikos, ar galima leist duot klausimų; komunistai šaukė, kad neduot, tegul eina prie dvarininkų su klausimais.

Dabar bus žingeidu matyt, kaip komunistai kovos sulyg Jukelio pamokinimo, ir kaip jie atsieks savo tikslą.

Nepartinis.

Union City, Conn. 28 d. Gegužio čia buvo prakalbos, kuriose kalbėtojum buvo neseniai iš Lietuvos parkeliavęs P. J. Kazlauskas. Kalbėtojas gyvais žodžiais aiškiai nupiešė dabartinį Lietuvos stovį, ir taip dailiai apie dalykus nupasakojo, kad keliatas moterėlių net verkė susigraudinę.

Toliaus kalbėtojas ragino susirinkusius, kaip išgalint, prisidėt prie audeklų bendrovės, kuri neseniai susiorganizavo Bostone. Prašė pirkt šios bendrovės akcijas, kiek galint, kad greičiau sudarius reikalingą kapitalą, nes greitu laiku reiks pradėt darbą, kokį bendrovė yra sau pasiskyrusi. Akcijų pirkt keliatas pasižadėjo, bet, ant vietos niekas nepirko.

Mat pas mus dabar viešpatauja bedarbė, visi darbai sustojo šešioms savaitėms, tad žmonės vaikščioja visi nusiminę, laukdami darbų prasidedant. Todėl ne akcijų pirkimo dabar laikas. Kaip darbai prasidės, tai, žinoma, pirkėjų atsiras, nes mųs kolionijos iletuviai dar niekur neatsisakė prisidėt su savo skatiku. Jie rėmė L.A.B., kurios akcijų nupirko net apie 8,000 doliarių (dabar ta bendrovė guli kojas ištiesus, nieko neveikdama). Atvažiavo agitatorius Ž., apipasakojo viską gražiai, išgyrė resorcino fabriką, tai mųs viengenčiai, kaip kurie ir paskutinius skatikus atidavė. Bet kaip dabar pasirodo, tai tie žmonės dirbo tik savo kišeniui, o ne žmonių naudai.

Mųs kolionija lyginai rėmė ir kitas bendroves, beje, L.G.Bendrovę, L. Ž. Banką, L. M. Bendrovę, ir kitas.

Tenbuvys.

Baltimore, Md. 6 d. Birželio atsibuvo pavyzdingas mokinių koncertas, piano ir dainavimo, su pagelba dainininkų iš Washington, D. C., ir mokytojo J. Čižausko lietuvių parapijos salėj. Koncerto programas nepaprastai ilgas, tad čia jo nedėsime, tik kai kurias ypatas pastebėsime, daugiau atsižymėjusias, butent: Iš atstovybės L. Šaltiniutė ir Feliksiutė, kurios savo talentuotu dainavimimu žavėjo publiką. J. vaitkus smuikavo, J. Čižauskas akomponavo, irgi nepaprastai, maloniai. J. Čepaitis ir J. Čižauskas sudainavo "Birutės" dainą, taip gražiai, kad net pabodo klausyt delnų pleškėjimą. Mergaitės, kurios skambino pianą, galima buvo suprast tą, kad J. Čižausko mokinamos sistematiškai, nudavimas skonio taip geras, kad žmogų migdo. Dvi iš mokinių tapo perstatytos, kad jau galės užimt pradinių mokintojų vietas ir buvo J. Čižausko patarta leist vaikučius mokintis skambint pianą, pas savo tautos mokintojas. Anot jo, sveikiau tautai.

Taip tai išlavintos šios lietuvaitės, Ugenskiutė ir Matusevičiutė, kurios galės duot lekcijas, bet kaip matyt, tai netoli to ir Pinavičiutė. Nėkuomet netikėjau, kad musų lietuvaičių tiek piano mokintųsi. Ėjo ir ėjo skambint ir vis mergaitės. Didelė garbė J. Čižauskui, kurs vargsta su mokiniais, bet dar didesnė garbė tėvams, kurie rupinosi savo vaikučius pastumėt į šviesesnę ateitį.

Taip dalykams esant, matome, kad į panašius parengimus ir musų inteligentija atsilanko, kuri stebisi gabumu musų vaikučių dailoje. Tik tiek nesmagu, kad paaugusios musų jaunuomenės, tik keliatas mergaičių atsilankė į šį parengimą, tartum jų nėra; bet kodėl, tai tėvai žino, kad jie tų vaikučių neįauklėjo lietuviškoj dvasioj. Yra ir mergaičių, kurios lietuvį driovėsi susitikt, bet nedaug. Gi šios mažosios kartos vaikai ir mergaitės, auklėjami visai kitaip. Šie kalba lietuviškai gana aiškiai ir džiaugiasi tuomi, t. y., kad jie moka kalbėt. Iš visako matyt, kad musų priauganti karta nušvies lietuvių tautą neužgestančiai. Tik męs, kurie galime jiems prigelbėt visame prisirengime, dėkime visas galimas pastangas, idant jiems butų galima kuodaugiaus susipažint su kiltais mokslais, t. y., kaip jie šiądien to nepaprastai trokšta. Reiktų lietuviams turėt apšvietos skyrių kiekviename mieste, bet dėja, pas mus to nėra. Mat turime ir neturtingų žmonių, kurių vaikučiai pasiliks nuo turtingųjų Tai parodo šio vakaro programas ir rašybos mokyklėlės lankymas, kad tik pasiturinti mokina savo vaikučius vieno ir kito dalyko, o neturtingieji lukuriuoja geresnių laikų.

Dirbkime išvieno, tai atėis laiminga diena kiekvienam.

Detroit, Mich. Vietiniai lietuviai turėjo masmitingą, kuriame sutarė visiems išvien veikt L. B. pardavime, surengt prakalbas ir į tas pakviest Lietuvos misiją, išimant Mostowskį. R.—Sandara.

Racine, Wis. Lietuvių daug keliauja į Lietuvą. Bedarbės dėlei, visi jaučiasi nesmagiai. Kurie dar dirba, tai tik po kelias valandas per dieną.

Philadelphia, Pa. Buvo prakalbos. Kalbėjo Alseika. Susirinkusių salėn tarpe buvo nenuoramų, kurie pakėlė trukšmą. Aukų Vilniaus atvadavimui surinkta 55 dol.

Brooklyn, N. Y. Scenoj statyta operetė "Velnias išradėjas." Sulošta gerai. Susirinkusiai publikai vaidinimas patiko. Publikos buvo susirinkę suvirš 600 žmonių.

Brighton, Mass. Lietuvių kooperacija surengė prakalbas. Kalbėtojum buvo J. Neviackas iš So. Bostono. Griežė iš Lynno DLK. Keistučio orchestra. Vakarėliu susirinkusi publika buvo užganėdinta.

Cambridge, Mass. Lietuvių gyvena pusėtinas buris, bet tikrą jų skaitlių susekt negalima, nes tankiai mainosi gyvenimais. Daug kėblumų su susirinkimų vieta, neturint tinkamos salės.

Grand Rapids, Mich. Buvo surengta vakarėlis Lietuvos našlaičių naudai. Sulošta juokažaislė "Aptiekorius." Vakarėlio programas buvo pamargintas dainomis ir muzika. Pelno liko $41.-50c.

Cleveland, Ohio. Pirmiau lietuviai čia turėjo daug kėblumų, neturėdami salės savo susirinkimams. Dabar susivieniję draugijos nusipirko seną protestonų bažnyčią, kurioj įsitaisė salę. Netoli nuo čia pastatyta šv. Jurgio parapijos namas, kuriame rengiama įtaisyt irgi salę. Bus tada net dvi lietuviškos salės.

Hartford, Conn. Atsibuvo SLRKA. kuopos prakalbos. Kalbėjo K. Krušinskas. Duetą ant piano išpildė sesers Plikuniutės. Kiršiutė deklemavo. Buvo giedama Lietuvos himnas. Žmonių buvo susirinkę vidutiniškai.

Cleveland, Ohio. Buvo vakarėlis išleistuvėms V. S. Jokubyno su žmona, kurie iškeliavo į Worcester, Mass. Tą patį vakarą, kitoj vietoj buvo irgi panašus vakarėlis, surengtas išleistuvėms A. Aksomaičiutės (Valentienės), kuri iškeliauja į Lietuvą; mano Kaune eit mokintis aktorystės.

Rochester, N. Y. Lietuviai, kiek galėdami veikia Lietuvos labui. Iš gabiausių veikėjų tarpo, iškeliavo Jonas J. Žilis ir P. Petronis. Jiedu abudu čia gyve dami tulą laiką, atliko darbo, naudingo lietuvių tautai.

Hudson, Mass. Kapų puošimo dienoje čia buvo didelė paroda, kurioje dalyvavo ir lietuviai, su savo tautiškais ženklais. Vienas buvo pasipuošęs formoj DLK. Vytauto. Angliški laikraščiai užtai lietuvius smagiai pagyrė.

Waterbury, Conn. "Waterburio Progresyviškų Draugijų Sanryšis" susidedantis iš 18 draugijų, su 5,000 narių, paruošė keturias rezoliucijas su protestais, kuriais protestuoja prieš Mostowskio paskyrimą prie Lietuvos atstovybės S. Valstijose, prieš Lietuvos Seimo vykdomų žemės reformų, dėl Lietuvos pačto betvarkės ir dėl perdidelės Lietuvos valdininkų sauvalios, panaikinus karės stovį.

Norwood, Mass. Buvo Liet. D. S. draugijos išvažiavimas. Kalbėjo kun. Bakšys iš Waterbury, Conn. Kalbėtojas ragino sutikime gyvent, o politiškuose pasiskirstimuose, glaustis ten, kur kam patinka.

Girardville, Pa. Lietuviai komunistai turėjo išvažiavimą su prakalbomis. Kalbėtojum buvo Petruškevičius, kurs save vadina Paterson. Apie lietuvių reikalus kalbėtojas nieko neprisiminė, kalbėjo vien apie rusų reikalus.

Middleport, Pa. Anglių kasyklose tapo mirtinai griuvančių akmenų sutrinta Andrius Jarmokas, kurį iš griuvėsių išimta negyvą. Palaidota Mahanoy City lietuvių kapuose.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

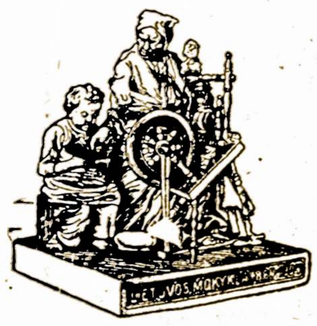

—Mama, papasakok šiądien man ką nors apie maudymąsi ir maudynes, papasakok, kada žmonės pradėjo maudytis, ir kam reikia maudytis.

—Vaikeli, maudymasis, tai ne išmislas žmonių šio amžiaus. Maudymusi ir maudynėmis žmonės naudojosi senuose šimtmečiuose. Istoria sako, kad žmonės maudėsi seniausiuose amžiuose, ir tai maudėsi ne vien apvalymui savo kuno, bet ir palaikymui geros ir mielos sveikatos. Seniausiose, civilizuotose tautose buvo žmonės, kaip tai Zaroasteras, Mahometas ir Maižis, kurie brangindami maudymosi naudą, praktikoje jas pavertė religiškiems tikslams. Tokiu budu maudymosi paprotis labai išsiplatino tarp indų, asirijonų, žydų, persų ir egiptiečių. Iki šiai dienai Rytinėj Indijoj garsiausia upė Gangere, skaitoma šventa upe, skirta nevien švarumui, bet ir sveikatai. Tokioj pat paguodoj kiek seniau buvo laikoma upė Nilius, Egipte. Bet maudymosi naudingumą augščiausia statė grekai ir rymionai. Grekai anoje gadynėje labai brangino savo kuno dailumą, o dailumui kuno jie skaitė vienatiniu vaistu tik maudymąsi. Jie gerai žinojo higienos reikalavimus ir suprato, kad kuno dailumas paeina nuo geros sveikatos, kurią galima palaikkyt tik švarumu, kurį galima palaikyt maudymu ir prausimu. Grekai net savo patarlėse sakydavo, jog vanduo nuplauja visas kuno piktybes, arba už vandenį nėra nieko kito geresnio. Pas spartanus buvo paprotis, kad seneliai ir jaunuomonė, abiejų lyčių, turėjo maudytis šaltame vandenyje, už ką jie buvo skaitomi šventais, sulyg Likurgo tvarkos. Atėnų gimnazijos mokiniai, priverstinai, kasdien turėjo eiles atlikt prasimanymų štinimų — gimnastikų, vienok, pirmiau turėjo visi išsimaudyt, ir aliejum išsitept.

Nekitaip buvo ir pas rymionus. Prie tyrinėjimo griuvėsių užgriuvusio Pompeos miesto, pasirodo, kad kiekviename gyvenimo name buvo pirtis su maudynėmis, kur žmonės maudėsi ir aliejais tepėsi, kasdien. Ryme dar ir šiądien yra dalis didelės pirties, kur savo gadynėje maudydavosi ciesorius Deoklecionas. Rymo viešpatavimo gadynėje, visuose miestuose buvo didelės pirtis su maudynėmis, paskirtos visiems gyventojams, tiems, kurie negalėjo įsirengt pirtis savo namuose. Senovės vokiečiai irgi maudynes statė gana aukštai, tik jie maudymąsi daugiau skyrė religiškiems tikslams, negu higienai. Tacitas ir Cezaras, nuo pat jaunų dienų, iki gyvenimo galui, vasaros metu, kasdien maudydavosi upėse ir ežeruose, arba jurėse, o žiemos laiku eidavo į pirtį, kur maudydavosi šiltame vandenyje. Galileai turėjo savo maudynėms išsikąsę tam tikrus šulnius, kuriuos vadino šventais, ir maudydavosi juose tik tam tikrais metų laikais.

Musų gadynėje, pas apšviestesnes tautas, maudymasis irgi yra augštai statoma, sveikatos užlaikymo žvilgsniu. Amerikoj, miestuose gyvenanti žmonės, statydami namus, įrengia tam tikras maudynes su šiltu ir šaltu vandeniu. Dideliuose miestuose, kur gyvena labai daug neturtingų žmonių, kurie negali įsitaisyt sau namus su maudynėmis, ten miestų valdžia steigia dideles maudynes, kur leidžia žmonėms maudytis dykai. Prie jurių, ežerų ir upių, irgi vasaros laiku gali maudytis kiek nori, ir kada nori.

Europoj irgi maudymasis yra priimtu pas visas tautas, tik slavų tautos nuo maudymosi yra kiek atsitolinę, todėl slavai kitų tautų yra vadinami apsileidėliais.

Maudymasis yra butinai reikalingas kiekvienam gyvam sutvėrimui, taipgi ir žmogui, sveikatos apsaugomui. Žmogaus, kaip ir kitų gyvunų kunas yra apvilktas oda, kuri panaši audeklui, pilna mažyčių skylelių. Kada žmogaus kraujas veikia normališkai, kune, po oda, yra daug garo. Tas garas, pavidale vandens, kurį vadiname prakaitu, per odos skylutes sunkiasi laukan. Todėl odos skylutės visada turi but atviromis, kad prakaitas galėtų lengvai išgaruot iš kuno. Jei odos skylutės butų užskretusiomis, užsivėlusiomis, tada visas kuno garas negalėtų išeit laukan, turėtų pasilikt po oda, nuo jo kunas imtų sušt, smirdėt, o kraujui tokio garo gaminant vis daugiau, garas butų priverstas jieškot sau išėjimo, imtų odą tempt, pust, oda imtų skilt, kuno paviršių užklotų maži, raudoni spogeliai, šunvočių pavidale, o kraujas pažliugtų vandeniu, sustojų veikęs, ir todėl žmogus liktųsi ligoniu ir po tulam laikui turėtų mirt, be laiko. Užtaigi yra reikalinga maudytis, kad gerai nuplaut kuno paviršių, kad odos skylelių atvarai butų liuosi nuo užskretimo, kad prakaitas liuosai galėtų išgaruot. Jeigu kunas nėra nuplaujamas, odos skylelės greit užskrenta. Užskrenta jos patim prakaitu. Prakaitas turi savyje daug druskos, kuri susidaro iš tam tikrų sutrų, kurias kraujas surenka visuose kuno kampeliuose. Kol tos sutros yra susivienijęs su druska, jos yra skystos, kaip matome jas išeinant iš kuno, vandens pavidale. Bet kaip greit jos prieina kuno paviršių, susitinka su oru, greit aušta, garas virsta vandeniu, vanduo, nematomomis miglomis kįla į orą, o tirštosios dalelės, druskos pavidale, tirštėja ir pasilieka odos skylelių paviršiuje ir tokiu budu odos skylelės užskrenta. Todėl tai reikia maudytis, kuną mazgot, kad tą sukietėjusią druską prašalint nuo odos skylelių atvaros.

Nemuno Sunus.

Augalai, turinti gydymo ypatybes.

Augalai, kurie turi savyje gydymo ypatybes, visuomet privalo but skinami ir džiovinami, kuomet jie turi paleidę visą gailumą, laike savo žydėjimo. Toki augalai dalinasi į tris skyrius, ir šiaip: Pirmam skyriui priklauso tie augalai, kurie verdami vandenyje sudaro tam tikrą kliją. Toks klijas yra vaistu, kurį reikia gert, gydantis nuo kraujo uždegimo. Juomi galima mazgot ir daryt apdėjimus ant kuno dalių, apsišutinus, ar apsideginus.

Antram skyriui priklauso augalai, kurių klijas turi savyje ypatingą skonį, kurs padilgina dirgsnius. Toki augalai turi savyje dalis tam tikrų hemijų ypatybių.

Trečiam skyriui priklauso augalai, turinti savyje ypatybes sutraukimo ir pastiprinimo, bet kiekvienas jų skiriasi savo ypatybėmis vienas nuo kito. Kuom ir kaip jie skiriasi, kaip ir kur jie auga, papasakosim vėliau, kada pasakosim apie kiekvieną jų, skyrium.

Augalai, kurie turi savyje suminkštinimo ypatybes,, yra vadinamos dyylės, malva ir, laukinės aguonos, kurios yra laukiniais augalais, augančiais laukuose, grabėse, dirvonuose ir šiaip nedirbamuose laukuose. Kaip kurie jų auga gana dideli. Šitie augalai yra vaistu gyvuliams, kuriems, jei yra reikalas juos gert, išvirtus, reikia virt su miežiais, sėlenomis ir medum, o jei jų vandeniu reikia plaut, ar vilgyt, reikia išvirt su sėmenimis.

Malva angliškai yra vadinama Malow. Ji yra vaistu nuo užkietėjimo. Jos lapai tamsiai žali, apskritųs. Lapai, žiedai, kambliai ir šaknis, savyje turi suminkštinimo ypatybes. Malvą išvirus vandenyje, galima gert kaipo vaistą nuo vidurių užkietėjimo, o nevirtą galima vaistu naudot, dedant ant skaudamos ir sutinusios vietos. Lygiai kaip malva, tuom patim vaistu yra ir auganti bovelna, arba vata.

Dvylė, angliškai vadinama Mullein. Ji daugiausia auga ne dirbamoj žemėj, pakeliais, dirvonuose, pudymuose ir tam panašiose vietose. Jos lapai dideli, buinys, prasidedanti nuo žemės, nubalankusiai - žalios spalvos, pukuoti. Žiedai geltoni, susispietę augalo viršunėje sudaro varpos išveizdą. Savo išveizda šis augalas skiriasi nuo visų laukinių ir naminių augalų ir gali but sunaudotas tik vilgymui ir tepimui skaudamos vietos, kadangi dėl jo aitrumo ir ypatingo skonio, jokiu budu gyvuliai gert nenori. Šio augalo vaistas yra labai naudingas ištraukimui karščio iš gyvulio kuno ir atleidimui sutinimo, ypatingai karvių tešmenų sutinimo.

Laukinė aguona, angliškai vadinama Wild popy. Ji daugiausia auga javuose. Šito augaol tik žiedai yra vaistu sumažinimui skausmo, kurie išverdami vandenyje ir tas vanduo turi but geriamas. Lapai ir kambliai laukinės aguonos yra, netikę, dargi nuodingi, ir todėl joms įsimaišius į gyvulių pašarą, jei gyvulis ją suėda, užsinuodija ir suserga kosuliu ir nustojimu skonio. Prie visų šitų trijų augalų, kaip jau pirmiau sakiau, reikia prisidėt sėmenų, miežių, sėlenų, kurie irgi, nors mažumoje, turi savyje gydymo ypatybes.

Sėmenos, angliškai vadinama Flax seed. Jos savyje turi daug klijo ir aliejaus, kurie yra vaistu suminkštinimui skausmo. Sėmenos arba linų grudai, sumalti į miltus ir vandenyj išvirti, duodama gyvuliams gert, kad pravarius apsistojusį šlapumą ir suminkštinus užkietėjusius vidurius. Gyvuliams, kremtantiems atrają, ypač melžiamoms karvėms tankiai prisimeta tešmens uždegimas, nuo ko labai sutinsta. Šitame atsitikime nėra geresnio vaisto, kaip sėmenos, kurias užšutinus karštu vandeniu, reikia dėt ant skaudamos vietos.

Miežiai, angliškai vadinami Barley, turi kietai trupančius grudus ir durianti lukštą, tad vaistui jie naudot galima tik į miltus sumalus. Miežių miltai yra naudingu vaistu vidurinio skausmo sumažinimui. Grudus reikia virt tris ar keturias minutas viename vandenyje, paskui nusunkus, užpilt šaltu vandeniu ir vėl virt nuo pusės valandos iki keturias dešimts minutų, paskui biskį praaušus, reikia duot sergančiam gyvuliui gert.

Dabar kalbėsime apie augalus, turinčius vaisto ypatybes padilginimo. Toki augalai skiriasi į du skyrius, kurių vienam priklauso ypatybė padilginimo prakaito ir tuomi veikimo visame kuno organizme, kiti gi yra su ypatybėmis padilginimui tik trumpam laikui vienos, ar kitos kuno dalies. Šitos rušies augalai, laike jų žydėjimo, turi but nuskinami, pavėsyje sudžiovinti ir sausai padėti, kad esant reikalui butų galima juos naudot.

Šitų augalų lapai yra pailgi, žiedai gi nevienodo didumo; susičiaupianti, panašus į dvi lupas. Tokiais augalais turime mėtas, levendus, rajonėlius, ir daugybę kitokių. Šitam skyriui priklauso ir augalai galvočiai, kaip debesylai, jurginės, saulagryžiai ir kiti. Kiti, šiam skyriui priklausanti augalai yra dar vadinami liežuviniai, nuo to, kad savo žieduose turi ilgus liežuvėlius, kaip čėbreliai, juodgalvės, eikorai ir kiti. Visi čia paminėti augalai yra savo rušies vaistai; juos reikia žydinčius nukint ir sudžiovint, kad turėt juos reikalui prisiėjus.

(Daugiau bus)

UKININKYSTĖ.

Jeigu ant bulvienių pradeda rodytis geltoni lapai Birželio mėnesio antroj pusėj, ar Liepos mėnesio pradžioj, tai jau aiškus ženklas, kad bulvėse bus nuostolių. Bet nevien lapų geltonumas yra blogu ženklu. Užtenka pamatyt bulvėse nors ir vieną lapą, susisukusį, nors ir žalias butų, tai jau irgi ženklas, kad bulves yra užpuolęs amaras ir jas be atidėliojimo reikia gelbėt, krapinant kiekvieną krumą švininiu aršenu, idant užnuodyt mažiausias kirmėlaites, kurios už puolė bulvių lapus, iš kažinkur vėjo atneštos. Šitoks krapinimas reikalingas nevien naikinimui vėjo atneštų kirmėlaičių, traukiančių lapus, bet ir lervų, kurios greit veisiasi ir raudonuodamos, lyg šunvotės, greit ėda lapus, žiedus ir kamblius. Kiti dar vabalai, vadinami Colorado, deda gelsvus kiaušinius apatinėj pusėj lapų, kur per 8—10 dienų išsivysto jaunos kirmėlaitės, ir tos greit ima ėst lapus ir kamblius. Yra dar sparnuoti vabalai, kurie per žiemą gyvena žemėje, o pavasaryj, kaip tik žolė pradeda žaliuot, jie išlenda iš žemės ir maitindamiesi žole, rodosi tik ir laukia bulvių sužaliuojant ir tuojau ten lekia, bet ne tam, kad jas ėst, tik tam, kad į jų lapus padėt savo kiaušinius, iš kurių išsivystę kirmilaitės ima bulvių kamblius graužt. Panašiai elgiasi ir raudonmargės peteliškės. Paskui dar visa eilė įvairios rušies perų, kurie buvę ant sėklinių bulvių, jeigu jie nebuvo sunaikinti aukščiau minėtais budais, pirmiau, negu bulvės tapo pasodintos, su diegu gaunasi į orą ir čia atkrutę su pagelba saulės šviesos, tuojau vystosi į vabalus ir bulvių kambliai tampa jų aukomis.

Krapinimas.

Kaip tik bulvė paaugo 5 ar 6 colius nuo žemės, tuojau reikia skubintis su pagelba, nevien kaupimu ir ravėjimu, bet ir krapinimu ir laistymu, kad išnaikint blėdinguosius vabalus. Nereikia laukt kol pasirodys geltoni, ar susitraukę lapai, arba juos ėdanti vabalai ir kirmėlės, bet nieko to nelaukiant bent kartą savaitėje, apibarstyt dulkėmis **bordeaux mixture** arba **arsenate of lead**, kuriuos galima gaut aptiekose ir sėklų parduotuvėse. Kvorta vieno ar kito šių nuodų atskiedžiant 25 ar 50 kvortų vandens (sulyg direkcijos) ir tuomi su pagelba špricos" (potato sprayer), atydžiai reikia kiekvieną krumą apkrapint kas savaitė, kol bus matoma reikalas, kol lapų puvimas, juodimas ar sukimasis daugiau nepasirodis. Šitie preperatai, kaip bordeaux (Mėlynas akmenėlis ir negesintos kalkės) ir arsenate of lead (aršenikas su švino dulkėmis) yra užtektinais nuodais ir naikinimui kirmelių, bulvienius ėdančių. Vienok visur populiariškiausiu laikoma kirmėlių ir vabalų naikinimui žailaukos, vadinamos **Paris green**, turinčios savyje pusėtiną dozą aršeno nuodų. Svaras šitų žaliaukų atskiedžiama 40—50 kvortų vandens ir gerai išmaišius, juomi krapinama bulvės ištisais rėdais, bent kartą savaitėje, bet jei vabalų yra labai daug, tai krapinimas reikalingas kas trečia diena, taikant pagadoj ir tai popiet, nes tuom laiku vabalai labiausia bulves užpuola. Krapinimas yra reikalingu tol, kol vabalai bus ant lapų randami.

Bulvieniai turi but žali iki pabaigai Liepos, ar pusei Rugpjučio mėnesio, kol bulvės peržydės. Bet jeigu ir vėliau bulvieniai buva žali ir lapai sukasi, tai blogas ženklas, ir reikia tikėtis nuostolio, nes tai ženklas atsinaujinusios ligos ir todėl bulvių nebus.

Sodinimas ir auginimas bulvių daug priklauso ir nuo klimato. Šiaurvakarinėse valstijose, kur klimatas vėsus, bulvės sodinama pabaigoj Birželio ar pirmose dienose Liepos mėnesio, kad jų augimas prasidėtų tada, kada naktys buva daug vėsesnės. Tas prisideda prie vabalų naikinimo, nes naktimis jie bijo išlyst.

AUGINIMAS RUNKELIŲ.

Runkeliai yra trijų skyrių. Pirmoj rušyj runkeliai yra mums žinomi kaipo barščiai (batviniai), skiriami žmonių maistui; jų yra visokio pavidalo: ilgų, trumpesnių, nuolaidžių, smailų ir bukų. Antra runkelių rušis yra gyvuliniai, kurie yra skiriami gyvulių pašarui, o trečios rušies runkeliai yra vadinami "cukriniai."

Visos šitos runkelių rušis mažai kuom tarp savęs skiriasi žiedais, biskį daugiau lapais, o daugiausia, tai savo išveizda, ir daugumu saldumo šaknyse, arba gumbuose. Pastarojo pavyzdžio runkeliai yra skiriami jau tai gyvulių pašarui, jau tai cukraus išdirbimo fabrikams. Nuo runkelių skiriamų gyvulių pašarui, reikalaujama daugiau sausų substancijų, semiamų iš azoto, o nuo cukrinių gi reikalaujama daugiau saldumo (10—14 nuošimtis), ir, kad kuomažiausia savyje turėtų azotinių ir minerališkų sudėtinių dalių.

Gyvulinius runkelius, gerai įsitėmijus, galima pažint ant jų pavidalo šaknų, lupynos parvos, lapuose kaulelių; šaknis jų daugiausia buva ilgos, nuolaidžios ir mažumu paplokščios. Gumbai jų augdami kįla augštai ant žemės paviršiaus. Lupyna jų buva balta ir geltona, sumaišyta su vyšniavai-rausva spalva. Tokių runkelių didžiausiais auga vadinami **Mastodon.**

Kiekvienas ukininkas, laikantis karves, be abejonės, nori gaut kuodaugiausia pieno. Bet pieno daug tikėtis ir norėt negalima, jei karvės, apart akselio su sėlenomis ir sauso šieno, maitinasi prie kugio šiaudų, ar rankioja nubergždusius ir sudžiuvusius medžių lapus. Sausas pašaras atsiliepia ant karvių pieningumo. Norint gaut daugiau pieno, reikia karves, nors laikas nuo laiko, šert ir tokiu pašaru, kurs turi savyje saldaus skystimo. Tokiam pašarui priklauso "gyvuliniai" runkeliai, gručkai (sėtiniai), morkvos ir ropės.

Kaip runkeliai auga.

Runkeliai reikalauja daug šilumos, yra labai jautrus ir bijosi šalčio, labiausia pirmose savaitėse savo augimo. Kur gerai auga kornai, ten auga ir šitie runkeliai. Kur žemė yra slėna ir prilaikanti drėgnumą, ten **Mastodon** runkelių galima gaut iki 40 tonų iš vieno akro žemės, kas pašaro vertėje atstoja 130 bušelių kornų, ir tai pašaras už kornus yra kurkas naudingesniu, nes apart gero skonio, yra lengvai suvirinamas maisto organuose, ir savyje turi daug maistingumo druskų, beje: patašą, sodą, kalkes, magneziją, fosforo rugštį ir daug kitokių. Dargi runkeliais šėrimas palengvina melžimą, o veršingom karvėms sustiprina besivystantį vaisių.

Sulyg Suvienytų Valstijų žemdirbystės ministerijos apreiškimo, pašarui auginimui runkeliai, iš dirvos reikalauja daug drėgnumo. Jei klimatas yra sausas, tai runkeliams dirvą reikia parinkt kuožemiausią, kur žemė galutinai neišdžiusta iki abelnam sausumui. Šitų runkelių šaknys, ilgume siekia 10—30 colių (tas paeina nuo jų rušies), tad dalį sau maisto gali pasitraukt ir iš giliau, kur trąšos nėra. Bet, kad runkeliai labai iščiulpia žemės sultis ir trąšas, todėl runkelius antru kartu ton pačion dirvon galima sodint tik po 4—5 metų, kuomet žemė yra atsilsėjus ir trąšų išnaujo prisigėrusi. Vienok, jei runkeliai yra nuganomi ant vietos, tai dirva daug ko nenustoja, nes trąšą, kurią runkeliai buvo sunaudoję, veik visą grįžta atgal. Betgi ir tokiame atvėjuje, dirvai reikia leist pasilsėt, ateinančiuose metuose runkelius sodinant kiton, tam tikron dirvon.

Atsankančiausia runkeliams dirva yra daubose, kur puri žemė, susimaišius kiek su moliu ir juodžemiu. Netinka žemė sausa, smiltis, sausas molis, pakili ir peršlapia.

Prirengimas dirvos.

Prirengiant runkeliams dirvą, gerai yra pirmiau toj vietoj augint varpuotus javus, žieminius, ar vasarojų. Bet nereikia užmiršt, jog runkeliai daug geriau dera po rugiais, negu po kviečiais. Arba vėl, runkeliai labai išdžiovina ir supuldo žemę, tad po runkeliais netinka sėt varpuotus javus; geriausia sėt javus ankštinius, kaip vikiai, ar žirniai.

Nupjovus javus, tuojau reikia dirvą paviršium suart, kad užkirst kelią žolių augimui, paskui užakėt ir kelioms dienoms praslinkus, vėl perakėt ir užkrėst gerai supudytomis trąšomis, gerai jas išskirstant (geriausia tam tikslui vartot mėšlą kratančią mašiną "minure spreeder"), ir laiką negaišinant, viską giliai apart. Ir per žiemą dirva tegul stovi suarta, neakėta. Pavasaryje dirvą nejudint, kad tuomi duot progą žemei prisigert kuodaugiausia drėgnumo.

Jeigu žemė yra gerai išdirbta, ir nuo žolių didžiuma apvalyta, tai užtenka prieš sodinimą gerai užakėt, suvoliot ir išvarinėt

(Toliau bus)

ŠIS - TAS APIE SVEIKATĄ.

Nėra jokių slaptybių, kurios butų reikalingos, kad išsisaugot nuo ligos. Švarųs namai, švarus maistas, švarios rankos, švarųs dantįs, švarus pienas, švarus vanduo, šviežias oras, sanitariškos išėjimų vietos, kova su musėmis ir uodais, visa tai mažai tekainuoja, tačiau jie atlieka pastebėtinus dalykus ir apsaugoja nuo daug ligų.

Ar užlaikai savo namus švariai ir gerai išvėdintais?

Ar geri tik tyrą vandenį? Jei jis semiamas iš šaltinio ar šulinio, ar tikrai žinai, kad į jį nesiplauja vanduo iš išėjimo vietų, sutrynų, mėšlyno ar tvartų?

Ar pienas, kuriuo peni savo kudikius, yra virintas ir pasterizuotas? Ar gauna kiekvienas kudikis po tris stiklus kasdien?

Ar kudikis penimas krutimis, kaip turėtų buti? Ar jis švariai užlaikomas? Ar jam suteikiama užtektinai tyro oro ir ar jis nelaikomas karštoje, troškioje virtuvėje? Ar žinai, kad iš bonkos penimi kudikiai turi gaut orandžių sulčių kasdien po pirmam mėnesiui?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligas ir ar nuo jų apsaugoji savo namus, tam tinkančiais sieteliais?

Ar žinai, kad visos slogos yra limpančios, ir gali kitus privest prie sunkios ligos, ypatingai vaikus?

Ar žinai, kad ligos dažnai užsikrečia nuo nešvarių rankų? Ar visuomet nusiplauni rankas prieš valgymą ar maisto čiupinėjimą?

Kuomet kas nors šeimynos narių serga škarlatina, tymais, difterija, koklišu, šiltine, džiova ar kokia liga, kurios galima išsisaugot, ar visuomet praneši sveikatos prižiurėtojui, kad jis galėtų neleist kitiems tos ligos įgauti?

Ar namuose įvestos rynos? Jei ne, tai ar turi išeinamąją vietą, prie kurios musės neprieitų?

Ant galo, ar pats ir visa šeimyna esate sveikais? Iš kur apie tai žinai? Ar buvo jie sveikatoje ištirti?

Ar žinai, kad metinis daktaro peržiurėjimas yra labai naudingas, kad susekt pradžią kokios ligos ir tuom prailgint gyvenimą? Ar gali atsakyt taip į visus tuos klausimus, ir ar tikrai žinai, kad jusų kaimynas gali tą patį atsakyt? Neleisk, kad jis neatsargiai gyvendamas pastatytų kitų sveikatą į pavojų. Tame dideliame reikale Vyriausybė žiurį į visus savo gyventojus, kad ją visame paremtų.

Netobulas Regėjimas. Neužmiršk tai, kad jei kas nors yra negerai su akimis, turi but tinkamai aptaisyta gerai pritaikintais akiniais. Tai padaryk pas akių specialistą, akių dispensary, ar akių ligonbutyje. Nebandyk pats prisitaikint pigius akinius prie savo akių. Laikui bėgant, su netinkamai pritaikintais akiniais gali labai susilpnint regėjimą ir sveikatą.

Dantis. Išpuvusios dantų šaknys, užkrėstos smegenys, išpuvę dantįs, nelygųs dantįs, kuriais negalima sukramtyt maistą, gali but priežastimi daugelio svarbių ligų ir visa tai turi but pataisyta. Įsidėk dirbtinius dantis, jei kurių dantų truksta, nes jei nesukramtai kaip reikia maistą, turėsi už tai atsakyt savo sveikata. Išvalyk dantis mažiausia du kartu dienoje. Jei turi skaudamus ar išpuvusius dantis, arba daug auksinių dantų ar kitaip lopintų, žiurėk ar šaknis yra sveikos, duok juos su X-spinduliais ištirt. Tai ypatingai svarbu, jei turi reumatizmą ar kitą kokią sanarių ligą, kuriai negali kitokios priežasties surast.

Nosies Kataras, Adenoidai, Sutinę Tonsuliai, Smarvė iš Burnos. Tai visa dažnai atsitinka kudikystėje, taigi tėvai turi atydžiai savo kudikius tėmyt. Dažnai tai galima pagydyt labai mažomis operacijomis. Jei pasilieka neišgydytais, jie gali prisidėt prie blogai išaugusios burnos ir nosies, silpnos krutinės ir nuolatinių silpnumų.

Kojos. Be paralyžiaus, iškrypusių kojų, ar kitų nesveikumų dėl susižeidimo ir p. dauguma kojų ligų paeina iš negerai pritaikytos avalinės, netinkančio stovėjimo ir vaikščiojimo, nesimankštinimo, ir padų muskulų silpnumo. Gerai pritaikyti čeverykai, geros ir tinkamos formos, daug prisideda prie pataisymo silpnų letenų, įvairių nuspaudimų "kornų" ir skaudamų narių. Mankštink kojų pirštus, vaikščiodamas "ant pirštų galų" keliatą kartų dienoje ir kitokiais budais. Mankštink visą kuną. Plauk kojas kasdien. Jei tai negelbsti, eik pas chirurgą. Krautuvėse perkamieji lenkimų (arches) palengvintojai, tiek gali pagerint, kiek kad raišam kriukiai. Sukumpusius pirštus, nuospaudas ir daug kitų ligų chirurgai ir lengvai pašalina. Kojas gali skaudėt dėl nesveikų dantų, tonsilų, tokių nesveikumų atydžiai turi but išjieškota. Vien tik letenų lėkštumas, be kitų kokių nesveikumų gali neturėti jokios svarbos.

Lengvumas. Perdidelis lengvumas gali kilt iš nereguliariškų papročių valgant ir miegant, ir iš nesimankštinimo. Eik pas gydytoją, ar į dispensarį, ar kliniką, kad jie ištirtų ar neturi kokios nors svarbios ligos (ypatingai kirminų ar džiovos). Valgyk užtektinai maisto, nuo kurio einama riebyn, kaip nurodyta sekančiame paragrafe.

Persunkumas. Kuodaugiausiai mankštinkis. Tegul daktaras atydžiai ištiria ar neturi kokios ligos. Perdidelis sunkumas, ypatingai viduramžyje, yra priežastimi tiek pat mirčių, kiek ir širdies liga. Nevalgyk riebuman einančio maisto kaip tai, duonos, sviesto, cukraus, taukų, bet jų vietoje vartok daugiau daržovių ir vaisių.

Trukis. Nuo trukio pataisiama operacija. Pasiteirauk apie tai su savo šeimynos gydytoju arba eik į gerą ligonbutį, kame gausi gerų patarimų ir vaistų.

ĮVAIRUMYNAI

Anglijoj, visi mokslininkai rengiasi kelionėn, kad atlankyt kalną Everet. Kiekvienas nori atlankyt to kalno viršunę. Kalnas Everet yra augščiausiu kalnu ant viso žemės kamuolio. Rods, šis kalnas, palyginus su žemės didumu, yra tik mažyčiu iškilimu ir ant žemės kamuolio jis tiek reiškia, kiek ant didelio obuolio mažytis spuogelis. Anglijos mokslininkams vienok bus svarbu atlankius jo viršunę, ir iš jos pasidarius į aplinkes.

Suvienytos Valstijos Šiaurės Amerikos suvaržė ateivystę, reiškia, apsunkino imigraciją iš kitų šalių, taip, kad čia atvažiuot iš Europos kaip ir negalima. Užtaigi Pietinės Amerikos republikos imigracijos tiesas palengvino, todėl iš Europos žmonės gali ten keliaut ir apsigyvent, jei tik nori. Ypač Brazilija ten ateivių laukia. Mat, Brazilijoj yra dideli plotai ne apgyventos ir ne išdirbtos žemės, todėl pageidaujama, kad ateiviai ją apgyventų ir išdirbtų. Šiomis aplinkybėmis pradėjo naudotis Vokietijos žmonės, kurie pradėjo keliaut į Braziliją. Pereitą savaitę tik vienas laivas į Braziliją atgabeno 1,024 vokiečių emigrantų. Reikia tikėtis, kad netrukus ten pradės žymiai keliaut italai, vengrai, lenkai ir francuzai. Lietuvos žmonės į Braziliją nekeliaus, nes Lietuva dabar geriausia gyvuoja už visas šalis. Ten yra darbo, yra duonos, yra pinigų, o to žmogaus gyvenimui užtenka.

SKAITYKYTE IR
PLATINKITE
"AM. LIETUVĮ."

PRANEŠIMAS

Ketinantiems Keliauti Lietuvon.

BALTIC STATES BANKAS, kaipo Lietuvių įstaiga, visados rupinasi, kad atsikreipę į jį Amerikos Lietuviai rastų čia kuogeriausį patarnavimą. Ypatingai mums rupi, kad keliaujantis Lietuvon musų Broilai—Amerikiečiai butų pilnai patenkinti, butent: **Kad kelionėje neturėtų vargo, kad butų saugiai aprupinti muitinėse ant rubežių, kad kelionėje nereiktų klaidžioti ir likti nuskriaustais** ir t.p. Taigi tinkaman aprupinimui musų keleivių, **mes siunčiame savo palydovą, drauge su visu buriu keleivių,**—tuo palydovu aprinkom gabų ir dorą vyrą pil. Vytautą Šaukly, iš Ansonia, Conn.

Vyt. Šauklis važiuos pabaigoje liepos mėnesio. Jis pasitiks keleivius New Yorke; pridabos visų bagažą, kad nežutų ant doky; drauge lankysis su jais į Suv. Valstijų Muitinę del "Income Tax;" kelionėje prigelbės, kur bus reikalinga; drauge su musų atstovais Liepojuj ir Mažeikiuose, Latvių Muitinėse, prižiurės, kad musų kaleiviai bagažo ir pinigų reikaluose nebutų nuskriausti; palydės juos gelžkeliu nuo pat Liepojaus į Lietuvą.

Pranešdami apie tai spaudoje, mes kviečiame ketinančius keliauti į Lietuvą, kad kuoveikiausiai per musų BALTIC STATES BANKĄ užsisakytų sau vietas kelionei su musų palydovu,—tai bus geriausi ir smagiausi kelionė!

Visi, kas keliavo per musų BALTIC STATES BANKO tarpininkystę, rašo mums padėkos laiškus už teisingą patarnavimą, už gerus patarimus kelionei, už draugiškumą išlydint keleivius. Musų BALTIC STATES BANKO vardas yra žinomas, — ir mes galime kuogėriausiai aprupinti kelionę, nes esame arti New Yorko porto ir turime gerus ryšius su Europos portais ir teisingomis Lietuvos įstaigomis.

PASISKUBINKIT UŽSISAKYTI VIETAS DABAR JAU, NES PASKUI BUS PER VĖLU!

KELIONĖ Į LIETUVĄ!

Dar niekad taip nebuvo sutaisyta kaip dabar.

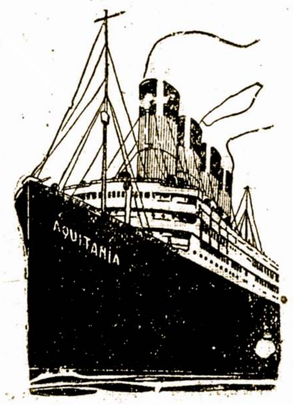

"Amerikos Lietuvio" skaitytojam ir jusų draugam pranešame, kodėl jumis mieli broliai ir seseris, kurie keliaujate į Lietuvą verta pirkt šifkortes pas mus.

Mes esam lietuviai ir visada rupinames Lietuvos reikalais, mes savo gyvenime darome tą, ką galime, kad Lietuva gyvuotu — žodžiu, raštu ir darbu.

Niekas tiek nesupranta, kaip išrenkti lietuvį į kelionę, kaip, mes, parupinti jam viską kas kelionėje reikalinga: pasą, vizus ir viską kas reikalinga į didelę kelionę, kad laimingai parkeliauti į savo Tėvynę.

Niekad mes taip puikiai negalėjom patarnauti keliau jantiems, kaip dabar, nes dabar mes netik palydim ir aprupinam viską, kas reikalinga pakol žmogus neužeina ant laivo, bet iškeliavus laivu į aną šoną vandenyno musų pasažierai buvo patikti per musų agentą iš Berlyno; ant trukio nuvežti, tikietai parupinti ir visi po priežiura vado, laimingai keliauja į Berlyną, Berlyne parupintas hotelis ir geras atsilsys, sužiurėti pasportai, skrynios ir visi keliauja trukiu į Eydkunus. Musų pasažierai nežino kur yra lenkų koridorius, nė jie turi jokių nepriimnumų su lenkais. Musų pasažierai yra palydimi visa kelione, nuo laivo iki Kaunui, prižiurimi per žmogų, kuris labai gerai pažysta visus kelionės reikalus anam šone, todel neturi progos niekas musų pasažierus apiplėšti arba nereikalingai pinigą ištraukti.

Todėl kas tik rengiatės keliauti į Lietuvą, kviečiam keliauti per mus, meldžiam pakalbinti jusų draugus, kad per mus keliautu. Ar patįs keliausite, busite pilnai užganėdinti, jeigu savo draugus prikalbinsite, apturėsite nuo jų padėkavones.

Nežiurint kur jus esate ir kur gyvenate, mes jumis išrengsime su jusų bagažu, o kada pribusite į New Yorką, busite gražiai patikti, gausite gerą, švarią nakvynę atsilsiui, sužiurėtas jusų bagažas, aprupinti su taksomis ir gražiai išleisti į kelionę.

Daugelis klausimų atsakyta.

Vežtis gali ką nori; ant trukio veža 150 svarų; laivu veža 10 pėdų keturkampius, išeina dikta skrynė didumo. Už kožną keturkampę pėdą reikia daugiau primokėti po 1 dol. Baksų prieš išvažiuojant iš Amerikos nekrato ir nežiuri. Krato baksus Lietuvoje ir tik už naujus daiktus reikia mokėti biškį taksų. Revolverių neverta pirkti Amerikoje ir vežtis į Lietuvą, sako ten galima pigiau nusipirkti. Revolverį turint prie savęs, negalima nešiotis be leidimo, galima pasidėti į skrynę. Rengiantis į kelionę, reikia išsiimti nuo savo darbdavio paliudijimą kiek uždirbai, metais: 1917, 1918 1919, 1920, 1921, iki šio laiko. Su tuom paliudijimu lengviau yra taksų komisionieriam dažinoti ar, reikia taksų mokėti ar ne.

Nauja tiesa nuo 3 dienos Birželio.

Suvienytų Valstijų valdžia įvedė tiesą, kad visi, kurie išvažiuoja iš Suvienytų Valstijų gali liuosai sugrįžti į Suvienytas Valstijas kaip ir Amerikos pylietis, jis nepapuola po imigracijos tiesom. Sugrįžimas pavelytinas per 6 mėnesius nuo išvažiavimo arba jeigu sutruks katras ne iš savo priežasties, su darodymais galės grįžti. Grįžimui darodymas yra tas pats pasas, kurį iškeliaudamas vežasi.

Laivai išeis šio mėnesio sekančiomis dienomis:

Birželio 14 d. išplausk: Aquitania; 15, Carmania, Mauretania; 16 Mongolia; 18 Finland; 22, Estonia, Amerika, Asyria; 23 Mount Clay; 25, Rotterdam, Kronland, Celtic, Olympic, Algeria; 30, Mount, Carroll, Minnekahda, Berengaria. Liepos 2 išplauks: Caronia, Ryndam, Zeeland; 5 Aquitania; 7 Mount Clinton.

Musų rengiami bureliai iškeliaus Birželio 25 d. laivu Rotterdam, kiti Liepos 5 ant laivo Aquitania.

Laivakorčių Kainos.

Į Antverpą	$100
į Rotterdamą	$100
į Bremą	$125.
į Hamburgą	$125
į Dancigą	$135
į Libavą	$145

Ir taksų suaugusiems 5-ki doleriai. Vaikai—5 dol. nuo vieno meto iki 10 metų, pusė šifkartės; kudikiams, neturintiems metų $5.50.

Pinigus mainome ir siunčiame pagal dienos kursą. Kviečiame visus musų brolius ir seseris su važiavimo reikalais ir pinigų siuntimu, kreiptis pas mus.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

SUGRĄŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRĄŽINK ATGAL DRAUGIŠKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAĖJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafonolą arba lietuviškų rekordų, rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

AUTOMATIŠKA YLA.

Įsigyk šią praktišką yla!

Su šia yla gali taisyti savo čeverykus, pleškes ir kitokius storus siuvimus. Jeigu rengiesi į Lietuvą, tai butinai nusipirk iš musų šitą ylą arba įduok savo pažystamui parvežti Lietuvon. Kaina su prisiuntimu tiktai ..... 75c.

Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špuliukė dratos. Mokestį galima siųsti paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Ar Jus Kankina Pleiskanos?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jums Galvos Odą Niežti?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jųsų Plaukai Slenka?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jųs Norite Apsaugoti Juos?
NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui savo plaukų gražiais ir tankiais
NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui galvos odos sveiku ir švariai
NAUDOKITE Ruffles

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonką, arba tiesiog iš išdirbėju per paštą už 75c. bonką.
F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

RED STAR LINE

IŠ NEW YORKO
į
HAMBURGĄ
LIBAVĄ —— DANCIGĄ

SAMLAND — Liepos 16-tą
Tiktai trečios klesos.

AMERICAN LINE

Tiesiog iš
NEW YORKO
į
HAMBURGĄ

Parankiausias kelias del Russų ir Lietuvių.
Dideli ir moderniški dviejų šriubų garlaiviai.
tiktai 3-čios klesos

MINNEKAHDA (Naujas),

BIRŽELIO 30-tą
MANCHURIA—Liepos 14ta
MONGOLIA — Liepos 28-tą

Del platesnių informacijų kreipkitės į kompanijos ofisą ant 84 STATE STREET, BOSTON, MASS. arba į vietinį agentą.

Kur galima gauti "Amerikos Lietuvis."

Kiekvieną savaitę galite nusipirkti už 5 centus "Amerikos Lietuvį" šiose vietose:

AMSTERDAM, N, Y.
M. J. Mikenas, 235 E. Main St.
ATHOL, MASS.
A. J. Gailiunas, Lithuanian Store.
BALTIMORE, MD.
J. Chipurna, 20 S. Greene St.
Liet. T. Knygynas, 851 Hollins st.
M. J. Pilipavich, 437 So. Paca st.
A. Ramoška, 514 W. Saratoga st.
BOSTON, MASS.
I. B. Reinherz, 84 Salem st.
Jul. Rottenberg, 260 Hanover st.
Palonia Exch. Corp., 37 Cross St.
BROOKLYN, N. Y.
Dalinkevičius, 317 Withe ave.
B. Juozapavičius, 222 Berry st.
Nap. Leita, 56 Hudson ave.
J. Pasniewski, 87 Grand st.
M. Silverman, 127 Havemeyer st.
BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad ave.
J. S. Stanaitis, 423 S. Main st.
CAMBRIDGE, MASS.
C. Urbonas, 877 Cambridge st.
C. S. Boben, 705 Main st.
CLEVELAND, OHIO.
"Dirvos" Adm., 7907 Superior ave.
P. A. Szu[illegible], 2343 St. Clair ave.
HARRISON, N. J.
Ch. Bujowski, 300 John St.
M. J. Džikas, 124 Schuyler ave.
HARTFORD, CONN.
E. J. Mažeika, 34 Sheldon st.
HUDSON, MASS.
M. Rimkus, 3 Loring st.
LAWRENCE, MASS.
Dom. Gavulis, 27 Haverhill St.
L. Jankauskas, 70 Lawrence st.
A. F. Wmeetra, 87a Haverhill St.
J. J. Urbszo & Co., 101 Oak st.
MONTELLO, MASS.
D. Kiela, 9 Arthur st.
J. Radzevičius, 135 Ames st.
Pet. Stiga, 5 Arthur st.
NASHUA, N. H.
Lithu. Bakery Co. 33 High st.
NEW HAVEN, CONN.
Chas Caron, 261 Chapel st.
NEWARK, N. J.
Vl. Lazdynas, 315 Walnut st.
P. A. Lukšys, 314 Walnut st.
PHILADELPHIA, PA.
G. Domick, 3248 Tilton st.
M. A. Ignatas, 1028 So. 2d-n st.
J. A. Puščius, 1338 So. 2-nd st.
P. Statkus, 453 N. 13-th st.
PITTSBURGH, PA.
Mrs. M. Dears, 46 So. 22-nd st.
PROVIDENCE, R. I.
M. Silverman, 160 Chalkstone ave.
SOUTH BOSTON, MASS.
"Sandaros'" Adm., 327 E. str.
SHENANDOAH, PA.
T. P. Kryžanauskas, 102 E. Center st.
UTICA, N. Y.
V. Buornot, 520 Whitesboro st.
WATERBURY, CONN.
Ch. K. Kazemekas, 797 Bank st.

Žodis Worcesterio Jaunimui.

Neseniai sugrįžęs iš Lietuvos komp. Mikas Petrauskas apreiškė, kad Lietuva daug tikisi nuo Amerikos Lietuvių jaunimo, kurs grįž tėvynėn, ankščiau ar vėliau. O daugiausia, tai dailos ir muzikos srityje. Lietuvos liaudis suvargusi iš po karių, pradeda atgimt. Jaunimas lengviau atsidusėjęs po laisvai plėvėsuojančią vėliava, pradeda žengt progreso keliu. Ir tas jaunimas žiuri į mus, amerikiečius, kaip mažas vaikas į savo didelį, drutą brolį, tikėdamas visuomet paramos ir patarimų.

Žinoma, męs turėdami tą viską omenyje, negalime sėdėt rankas nuleidę. Visokiais dalykais męs galime savo brolius pagelbėt, bet štai vienas, bene reikalingiausia jaunimui, tai teatras, daina ir muzika. Ten jie neturi tiek progos lavinties šioje srityje, nes truksta vedėjų, truksta rėmėjų, truksta patarėjų. Ten inteligentija perdaug užsiėmus Valstybės darbais. Męs gi, Amerikos Lietuvos jaunimas, turėdami progą pasilavint dailos dirvoje, sugrįžę daug galėsime savo broliams pagelbėt, kaip teatruose, taip ir koncertuose, arba kitokiuose surengimuose.

Męs nekalbame į savo Amerikos jaunimą šiuom kartu, tik į Worcesterio, kurio čia yra gana daug. Worcesterio jaunime! Netrukdyk brangaus laiko, neliudėk vaikščiodamas betiksliai, rugodamas, kad nėra ką veikt. Neslėpk savo talentą, savo gabumus, neslopink savo jaunutę sielą, kuri veržiasi prie konors prakilnesnio! Prisidėk prie Dailos Draugijos ir mokinkis, veik, dainuok, lošk, krutėk, kol jaunas ir energijos pilnas. Bent kiek prasilavinęs, važiuok tėvynėn ir ten dirbk tarp savo brolių. Jeigu negalėsi vadovaut, tai patarsi, pagelbėsi kitiems.

Čia Worcesteryj viena iš naudingiausių ir prieinamiausių Dailos draugijų, tai "Aušrelė." "Aušrelė" yra grynai bepartyviška draugija. Jai nerupi partija, vien tik daila. Nariai ypatiškais įsitikinimais visai nevaržomi. Jie gali but partyviškais kitur, bet "Aušrelėj" jie nepolitikieriais, tik dailininkais ir niekas jiems nepasakys, kad jie toki ar kitoki. "Aušrelė" suteikia jaunimui daug progos darbuotis dailos srityj. Čia yra choras, mėgstančiam dainuot, čia yra dramatiškas skyrius, norinčiam lošt teatrus, čia yra įvairių knygų ir laikraščių, liuoslaikiu pasiskaityt. Savo kambaris, gražiai užlaikomas, kur bile kada galima užeiti ir su draugais ar draugėmis sueit. Čia laikas nuo laiko yra parengiami draugiški vakarėliai, su lietuviškais žaislais, šokiai su programu.

Tikslas gana gražus: Lavinties muzikoje, dainoje, ir scenoje, rengiant koncertus, teatrus, o už likusį pelną išleidinėt įvairius muzikos ar teatro veikalus, kurių mums taip truksta. "Aušrelė" jau yra išleidusi veikalą "Gyvenimo Verpete," kurs jau yra lošiamas netik Amerikoje, bet i rLietuvoje.

Viską tą matant, "Aušrelės" tiksle ir veikime, kiekvienas prakilnus jaunikaitis ar mergelė, privalėtų but nariu tokios prakilnios Draugijos. "Aušrelė" su mielu noru visiems parodys savo konstituciją, paaiškins tikslą ant pareikalavimo, o taipgi jų tėvai yra kviečiami bile kada, "Aušrelės" kambarin, kurs yra po No. 83 prie Green st., idant susipažint su "Aušrele" arčiau. Ypač pageidaujama čia gimęs ir augęs jaunimas, kad prigulėtų. Jis bus čia guodojamas, ir jaunimas, einantis mokslus, yra paliuosuojamas nuo mokesčių. Taigi, pagalvok Worcesterio jaunime. Tau puiki proga, nepraleisk ją! Neleiskit jaunasias dienas be tikslo! "Aušrelė" jus laukia!

"Aušrelės" pirmininkas,
B. Mingilas.

LAISVOS MINTIS.

Dabar męs turime lietuviškų daktarų gadynę. Jau negana to, kad turime daugybę diplomuotų daktarų, kurie turi prie daktarystės šiokias ar tokias pretensijas, bet dar turime daug ir kitokių. Taip va, tulose lietuvių kolonijose skelbiasi daktarais tie, kurie taiso senus čeverykus, garsina save—"daktaras senų čeverykų." Kurie lipina popieromis gyvenimo namų sienas, garsinasi—"senų namų daktaras." Kitas pasimokinęs mėnesį-kitą optometrijos, stiklo tekinimo amato, jau pardavinėją akinius ir net nemirkčiodamas skelbiasi — "akių daktaras." Yra dar ir kitokių daktarų, kaip antai dr. J. Gabris, kurs Paryžiuj budamas sakėsi esąs advokartu, o 1914 m. atvykęs į Ameriką, save vadino daktaru. Bet šis jau išhyko iš daktarų firmomento. Apart visų kitų, yra dar net ir kunigų, kurie kunigystę slėpdami, daktarais virto; bet ir šitie, kaip greit atsirado, taip greit ir dingsta (kun. Bartuška, kun. Žilis, kun. Maliauskas), tik vienas kun. Purickas, savo locną profesiją išsimainęs ant daktarystės, ilgai jaja neatsidžiavgia. Vėliausia, tulose vietose, pajuokimui šitų visų "daktarų" atsiranda naujausios rušies "daktarai," tai kazirninkai, vadinanti save "kartologijos" daktarais.

Nestebėtina. Jeigu jau but, tai but visokių.

* * *

Lenkai, laikui bėgant, bene kaip nors susipras, jog jie yra niekam nepakenčiamais. Bene prie tokio susipratimo bus prispirti, kuomet prieš save jie atkreips akis, apart kitų Europos tautų, net ir mylimiausios savo močiutės Francuzijos, kurią lenkai jau pradeda nužiurėt savo išdavike. Taip va, pereitos savaitės lenkų laikraščiuose pasirodė apkaltinimai buvusį Francuzijos premierą Clemenceau. Kaltinama jis už lenkų nelaisiekimus Augštoje Silezijoje. Kuomi Clemenceau čia lenkams nusidėjo, nepasakoma, vienok reikia suprast, jog vienatiniu jo prasikaltimu gali but, tai neskleidimas agitacijos, kad francuzai paskelbtų karę anglams, ėjusiems vokiečiams pagelbon, kad išvijus lenkus iš teritorijos, kuri sulyg balsavimo, teko Vokietijai. Begėdžiai tie lenkai! Pirmiau jie nudavė, buk sutinka su balsavimo pasekmėmis, o išsibriovusią savo kariumenę į vokiečių teritoriją, vadino "sukilėliais," išsiveržusiais ten prieš jų valdžios norą, bet kada tie "sukilėliai" tapo išvyti, tai apie "sukilėlius" užmirštama ir jau jieškoma kaltininkų už tų "sukilėlių" nepasisekimus. Čia bene bus tinkamiausia vieta senai patarlei—kad kiaulės turėtų ragus, visą pasaulį išbadytų. Bet ateis kada nors diena, kurioje šitos slaviškos kiaulės netik ragus, bet ir savo kiauliškus sprandus nusisuks.

* * *

Mažojoj Lietuvoj vartojama lietuvių ypatinga tarmė, kuria naudojasi nevien šiaip žmonės, bet ir laikraščiai. Ypač jų tarmėje vartojama daug germaniškų ir slaviškų žodžių. Užtaigi "Prusų Lietuvių Balsas" 117 numeryje pašventė savo skyltyse biskį vietos, kurioje nurodo jaunajai kartai reikalingumą pratintis prie grynai lietuviškų žodžių savo kalboje, vieton dabar vartojamų svetimų.

Tas yra džiuginančiu, kad Mažosios Lietuvos spauda kas kart arčiau glaudžiasi prie grynesnės Lietuvos. Bet gi patėmytinu turi but, kad ir kalbos dalykuose, darant reformas, vengt kiek galint klaidų. Ot ir šiuom laiku, nurodant tikruosius lietuvių kalbos žodžius, svetimieji vadiną rusiškais, lenkiškais ir slaviškais. O juk ir lenkiški, ir rusiški negali but skiriami nuo slaviškų, kadangi ir rusai ir lenkai, yra nekas kitas, kaip tik slavai.

Patįs žodžių aiškinimai, mainymai lietuviškais irgi reikalauja atsargumo. Paveizdan, rėdymą aiškinama rengimu ir taisymu, nepastebint, kad rėdymas lietuviškai reiškia puošimą. Gaspada gi ne viešbutis, prieiga. Budavojimas nereiškia kurimą, nes kuriama tik ugnis, ar laužas. Statymas irgi nėra budavojimu, nes pastatyt gailma ir tai, kas gali ir be "budavojimo" apsieit. Budavojimas bene tinkamiausiu yra reiškimų žemaičių tarmėje, kaip tai, t r u n y t. Buda netinka pavadint triobele, nes triobelė yra viena, o buda kita; budą slavai pasisavino nuo lietuvių 15 amžiuje. Buda pas lietuvius dar yra žinoma kaipo "šėtra," kas irgi nepriklauso slavams. Kavot turi tik vieną slėpimo prasmę ir bereikalingai jis aiškinama dviejose lietuvių kalboj — slėpt ir apsaugot, nes kas yra slėpimu, tas nėra ausauga. Prova pas slavus turi prasmę tiesų, o ne bylos. Lietuvių kalboj, ne slavų, yra klėtis, ne svirnas; yra tik pas tulus slavus, butent mozurus. Slaviškasis cielas lietuvių kalboj nereiškia visą ar ištisą, bet abelnumą. Klapatas turi prasmę kėblumų, ne vargo, Slavų lopeta lietuviškoj kalboj vadinasi spatas, ne kastuvas, nes jis yra nevien kasimui paskirtas. Mašna nereiškia piniginę, nes ji nevien pinigams yra, dargi slavams bereikalingai dovanojama, kadangi jos vieton slavai turi "kapšuk'ą." Nuometas yra grynai lietuvišku ir nereikia jį krikštyt "ryko šydas." Skarbas pas slavus turi reikšmę iždo, ne turto. Umoras (humoras) yra ne slaviškas žodis, bet tarptautiškas, ir reiškia ne audrą, bet smagumą. Gromata, tai lietuviškas, ne slaviškas žodis, o laiškas yra jauno, dar augančio augalo stambas. Um slavų kalboj reiškia protą, gi pas lietuvius jis turi reikšmę staigumo, ne jauslo ar pajautimo. Slaviškasis pagada lietuvių kalboj reiškia giedrą, o ne orą. Čyžė nereiškia vien mokestį, nes mokesčių yra visokių, kurių kiekviena kitaip vadinasi: donė, alga, pagalvė, muitas ir tt. Sėbras nereiškia draugą. Miera neužtenka išaiškint vienu tik saiku, nes mierų kategorijai priklauso nevien saikavimas (grudų), bet ir matavimas.

Perkunėlis.

— Lousianos valstija įveda mokesčių nuo įeigų. Kiekvienas gyventojas turės valstijos iždan mokėt tris centus nuo kiekvieno uždirbto doliario.

— Gulfport (Mississippi) apskrityj, nedėldieniais, pradedant su 1 d. Liepos, turi but uždarytais visi teatrai, susirinkimai, įvairųs žaislai ir tam panašios vietos.

— 30 mylių nuo Chicago, Michigan ežere paskandinta vokiškas submarinas U—97. Paskandino jį Suv. Valst. laivas "Wilmette," keturcolinės kanuolės šuviais.

VIETOS ŽINIOS.

Pereitą nedėlidenį iškeliavo į Lietuvą burelis Worcesterio Lietuvių: Petras ir Rozalija Marčinkai su dvejatu savo vaikučių, iškeliavo į Pliaušinių kaimą, Girkalnio vals., Raseinių apskr. Pranas Marcinkus su savo žmona Ona ir trejatu vaikučių, iškeliavo į Mikaičių kaimą, Girkalnio valsč., Raseinių apskr. Antanas Valentinas, su savo žmona Marijona ir 4 vaikučiais iškeliavo į Žaliakiškių kaimą, Šidlavos valsč., Raseinių apskr. Jonas Bautrėnas su savo žmona Katrina ir dviem vaikučiais, iškeliavo į Kusliškių kaimą, Kalvarijos valsč., Mariampolės apskr. Jokubas Tamulevičius iškeliavo į Brokraištėlį, Merkinės vals., Alytaus apskr. Lietuviai iš Duquesne, Pa.: Feliksas Preikšas su savo žmona Veronika ir su trimi vaikučiais, iškeliavo į Pakamakų kaimą, Grūzdžių valsč., Šiaulių apskričio. Kazimieras Krištopaitis su savo žmona Ona ir dviem vaikučiais, iškeliavo į Jaunelaičių kaimą, Kurtuvėnų vals., Šiaulių apskr. Ona Daukš ienė iškeliavo į Kuršėnų miestelį, Šiaulių apskr.

Visi tapo gražiai palydėti ir ant laivo "Aquitania" išleisti 14 d. Birželio, laimingai iškeliavo į savo Tėvynę. Linkime jiems geriausios kelionės ir laimingo apsibuvimo Lietuvoje.

Kitas burelis lietuvių iškeliaus Birželio 25 dieną.

Lietuvių Piliečių Kliubas andai praleidęs labai gražų nedėldienį savo išvažiavime ties Quinsigamond ežeru, dabar rengia labai gražų išvažiavimą trečioj dienoj Liepos. Ketvirtą dieną Liepos yra didelė šventė Suvienytų Valstijų, pripuls panedėlyj. Lietuvių Piliečių Kliubas nutarė šįmet tą šventę švęst daugiau, įspudingiau, nes vien šaudymas neatneša jauniems žmonėms reikšmės, kam ta šventė įvesta ir kas ji yra. Todėl šįmet parengia su gražiu programu, kuriame bus keli kalbėtojai. Jau yra užkviestas p. Jokubynas "Amer. Lietuvio" Redaktorius ir p. Gotautas ir kiti. Jie pasirupins paaiškint reikšmę šventės ketvirtos dienos Liepos, ką ji reiškia Amerikos piliečiams ir kartu visam pasauliui.

Bus labai naudinga pasiklausyt šios šalies piliečiams ir Lietuvos piliečiams.

Vedėjas lietuvių chorų Worcesteryje, p. Dirvelis ketina pasirupint savo programe muzikos. Kuom nors dasidės ir Y.M.C.A. prie šio programo; duos vieną iš savo kalbėtojų ar gal parodys paveikslų. Bus užkandžių ir bus gardžių gėrimų ir šaltosios smetonos. Žodžiu sakant, jie rengia tokį programą, kad butų ir kunui ir dvasiai nauda.

Išvažiavimas prasidės nedėlioje, 3 dieną Liepos, tuojaus po pietų ir trauksis iki vakarui, vakare ir per naktį, kad pasveikinus ketvirtą dieną Liepos. Po prakalbų, dainų ir muzikos, bus ir šokiai, grynai lietuviški šokiai. Todėl patartina worcesteriečiams ant tos dienos neiškeliaut į kitus miestus, bet pasinaudot Lietuvių piliečių prakilniu surengimu. Tik nepamirškit, kad prasidės nedėlioje po pietų, 3 dieną Liepos.

Geriausia Proga! Parsiduoda geras forničius keturių kambarių, gana pigiai. Atsišaukite vakarais nuo 4 val.

142 Millbury Street,
3-čios lubos.

Pajieškau brolių Jono ir Vinco Vasilių, iš Mokulių kaimo, Sienskų valsčiaus, Mariampolės apskričio, Suvalkų rėdybos. Taipgi sesers Onos Vasiliutės, švogerio Jurgio Augustinavičiaus. Seniau gyveno Amerikoje, dabar nežinau kur. Aš gyvenau Anglijoj per 20 metų. Meldžiu jo paties atsišaukt arba kas apie jį žino pranešt.

Vladivostok, Siberia, Kamarovskaja No. 23, Lietuvių Komitetas — Jurgis Vasilius.

FARMOS - FARMOS

85 akerių farma, dveji namai, 15 karvių, 2 arkliai, visokios mašinos, prie state road, pirmos klasos žemė. Kaina $9,000, $5,000 įmokėt.

175 akerių farma, 7 ruimų namas, banė ir kiti budinkai. Kaina $3,500, $1,000 įmokėt.

19 akerių farma, prie strytkario, netoli Worcesterio, 9 r. namas su brangiu įtaisymų viduje, jeigu šiandien reiktų statyt, kainuotų apie $12,000, yra didelė banė ir kiti budinkai, 150 vištų, karvė, arklis, ir vežimai. Kaina tik $6,000, $3,000 įmokėt.

Turiu gražių farmų ir kasdien naujos ateina. Turiu gražią vietą del vasaros išvažiavimų šaly City farmos prie vandenio.

JONAS BURQKAS,
25 MILLBURY STREET,
WORCESTER, MASS.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA
9 BROADWAY NEW YORK, N.Y.

Tiesi kelionė be persėdimo iš NEW YOKO per LIBAVĄ arba HAMBURG—EITKUNUS
Į LIETUVĄ
LAIVAS IŠPLAUKIA KAS 14-tą DIENĄ.
Dideli dviejų šriubų pašto laivai išplauks:
"ESTONIA"—Birželio 22 "LITUANIA"—Liepos 20
"POLONIA"—Liepos 6tą "ESTONIA"—Rugpiučio 3
Taipgi tiems pasažieriams patarnavimas tarpe
LIBAVOS, DANCIGO, HALIFAX, CANADOS
Visi laivai turi puikius kambarius trečios kliasos keleiviams.
Kreipkitės prie musų agentų jusų mieste.

Nuga-Tone

Pasekme po 20 dienų arba grąžiname jums pinigus.

PADARA TIRŠTĄ, RAUDONĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIUS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOTERES.

Turedamas sunaikintą Sveikatą ir Spėkas; turedamas neaiškią mintę ir nusilpnėtą kuną; pasibodis imant vaistus dėl padidinima veiklumo ir vaistus svaiginančius, bandyk Nuga-Tone ir persitikrik kaip greitu laiku jausesi visai nauju žmogu! Devynes iš dešimtes visu žmogaus ligu, tokiu kaip blogas apetitas, negruomulavimas viduriu, gazai ir išputimai, užketėjimas skilves, tulžinis, anemia, kankinimai reumatizmo, skausmai galvos, neuralgia, stokas energijos, nusilpnejimas nervu ir naejimas puvuoti, paeina nuo stoka nervu pajiegos, skisto vandeniuoto kraujo ir neužtektinios cirkulacijos kraujo.

Kožna dalis kuno ir kožna jo veikme remiase ant nervu pajiegos, kurios didžiausei užlaika geram stoviuje pilvą, jaknas, inkštus ir grobus, širdes plakimo, kraujo cirkulavimo. Nuga-Tone yra labai protingas gydymas nuo nusilpnetu nervu ir abelno sunaikinimo kuno. Kodėl? Todėl kad jie yra sutaisyti iš aštoniu branyziu svėikatą duadančiu sudėtiniu vaistu, rekumenduotu ir nuvudytu per garsingus Gydytojus. Yra jie ypatingai maistingi į Geležę ir Fosforą-maistus del Kraujo ir Nervu.

Nuga-Tone priduoda gyvybę jaknoms, pastiprin grobus teip, jog je tuštinase regulariškai. Atgaivin inkštus, išvara laukui nuodinies atmatas. Niera daugiaus gazu ir suputimu, niera smirdančio kvapo ar apvilkto liežuvio! Nuga-Tone duos Jums stebuklingą apetitą, giarą gruomulavima, tvirtus nervus ir kietą pastiprintą miegą. Nuga-Tone sustipris kraujo ir pagerins cirkulavimo jo, pridaos raudonumo veidui ir žibumą akiems! Nuga-Tone padara tvirtus, rustus vyrus ir sveikesnes ir puikesnes moteres. Nuga-Tone netalpin savyj jokiu migdamu ar daromu paprotę vaistu. Sudėti jie yra parankjam pundelei. Yra apvilkti cukrum, priimno skonį ir vartuoti galema be jokio neparanukumo. Bandyk juos. Rekomenduosi visiems sava pretelems.

MUSU ABSOLIUTIŠKA GVARANCIJA: Prekė Nuga-Tone yra vienas ($1.00) doleris už bonkute. Kožna bonkute talpina devynios dešimtys (90) piliulu, arba vieno mėnesi gydymo. Galėte pirkti šešes bonkutes, arba šešius mėnesius gydymo už penkius ($5.00) dolerius. Imk Nuga-Tone per dvidešimt (20) dienu ir jeigu ne busi užganedintas pasekmiu, sugrąžink bonkute ir pilsus, o mes umai sugrąžisime jusu pinigus. Negalite prapuldyti vieną centa. Mes imame riziką. Nuga-Tone yra pardavinėjamas visose aptiekose tomis pačioms išlygomią ir tą pačia garantija.

PRISIUSK SAVA PASTELIAVIMO ANT TUO KUPONA.

National Laboratory, L. 24

Gerbiamieji: Idedu čionais $..... ir meldziu prisiusti man ..... bonkut Nuga-Tone.

Vardas ir pavardė.....

Gatvė ir numeris.....

Miestas..... Valstija.....

1018 SOUTH WABASH AVE., CHICAGO, ILL.

NAUDOKITĖS IŠ PROGOS!!

Tik laike 30 dienų bus duota dovanos musų draugams - platintojams "Amerikos Lietuvio."

Laike 30 dienų nuo šio paskelbimo, mes prašome pasidarbuoti del "Amerikos Lietuvio" praplatinimo, gauti naujų skaitytojų ir kuris pasistengs užrašyti **6 naujus skaitytojus del "Amerikos Lietuvio"** ir prisiųs prenumeratą po $2.50 nuo kiekvieno gauto prenumeratoriaus, viso $15.00, tam bus suteiktas gražus **TOILETO SETAS** iš šių daiktų: **1 šukos, 1 veidrodis ir šepetis,** šie visi daiktai musų krautuvėje parsiduoda po $6.00, yra sidabruoti, geros rušies daiktai.

Kuris gaus tik 3 naujus skaitytojus ir prisiųs mums jųjų prenumeratą po $2.50 arba viso $7.50, tam bus suteikta **GERA FONTANINĖ AUKSINĖ PLUNKSNA VERTĖS $2.50.** Todel pasinaudokite gera proga, o tuomi atliksite gerą darbą: 1, kad prisidėsite prie parėmimo gero laikraščio, kuris rupinasi žmonių gerove, ir ,antras — už savo pasidarbavima gausi gerą dovaną.

Kas pirmas pradės, ir gaus 6 naujus skaitytojus, tam dar bus pridėta ir graži kita dovana. Adresuokite ir pinigus siųskite šiuomi adresu:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS

"Aido" choro piknikas. 12 d. Birželio, Olympia daržė "Aido" choras turėjo pikniką. Choras sudainavo keliatą dainelių. Žmonių buvo suvažiavusių apie 4—5 šimtai. Laikas praleista smagiai. Kas žaidė, kas dainavo, kas maudėsi ir panašiai. Iš šio pikniko, rodosi, "Aido" choras turės kiek ir pelno. **Pikniko Svečias.**

Užsidarė pamokos. Birželio 8 d. "Žiburėlio" mokyklos komitetas turėjo surengęs vakarėlį su programu užbaigimui choro ir tų, kurie mokinosi lietuvių kalbos, pamokų. "Žiburėlio" mokyklos mokiniai sudainavo "Internacionalą" ir keliatą kitokių dainelių, vadovaujant Jablonskaitei. Paskui kalbėjo P. Dėdynas, šios draugijos rėmėjas ir jos mokytojas J. Motiejaitis, galiaus buvo vakarienė. Iš komiteto raporto paaiškėjo, jog mokyklėlę lankė apie 100 mokinių, abiejų lyčių; apie tiek jų ir dalyvavo šiam vakarėlyje. Programą vedė I. Lazoravičia. Vakaras pasibaigė jau po 10 valandai vakare. Mokykla atsidarys rudenyj, Rugsėjo mėnesyj. **Worcesterietis.**

Atskaita "Aušrelės" iš koncerto, surengto Lietuvos našlaičių naudai. Buvusiame koncerte 22 d. Gegužio, Lietuvių salėj, "Aušrelė" nori išduot atskaitą, paskelbdama vardus aukavusių, ir pelną, likusį už tikietus. Aukavo po $1.00: J. Petronis, A. Kulis, M. Čiauškaitė, P. Jasiunas, A. Ramanauskaitė ir K. Grigaliunas.

Po 50c.: St. Kulis, J. Vitas, J. Rauktis, A. Danielevičius, F. Joniškis, J. Kaulakis, S. Fraimonas, A. Martišius, K. Budinavičius, P. Steponkus ir Dr. F. Matulaitis. Smulkių aukų $3.50. Viso aukų $15.20. Pelnas už įžangą 29.25. Viso $44.45. J. Gustaitis pridavė pas jį likusius Jaunų Vyrų likviduoto kliubo $2.55. Viso pasidaro $47.00, kuriuos "Aušrelė" pasiuntė Lietuvos našlaičiams.

"Aušrelė" nori išreikšt širdingą ačiu visiems pagelbėjusiems ir dalyvavusiems čia paminėtame koncerte, butent: Dainininkams, solistams, Iz. Avietėnaitei, ir P. Skrickiui, kalbėtojui Dr. F. Matulaičiui, draugijoms už salę, P. Dėdynui už pagelbą užmokėti už spaudos darbą "Amerikos Lietuviui." ir kitiems.

L.D.D.Draugijos "Aušrelės" pirm. **B. Mingilas.**

Susirgo majoras. Majoras Sullivan, kurs su vandens departamento inspektorium buvo išvažiavęs į Cleveland, Ohio, sugrįžo kelionėje susirgęs. Clevelando klimatas ir nesveikas vanduo užkenkė jo sveikatai.

Turės rukymo. Ikišiol nesusekti vagiliai įsilaužė į D. Talma krautuvėlę, prie Shrewsbury gatvės, ir ten pavogė skrynią cigarėtų, vertės 20 doliarių. Vagilių įeita per išmuštą duryse langą.

Areštavo turką. Manoog Shushan, tapo areštuotas ir yra kaltinamas už paslėpimą dviejų mergaičių, kurios pas jį buvo nuėję musipirkt saldainių. Kaltinamasis Shushan nesigina. Dingusiomis mergaitėmis yra sesers Vaman, viena 17, antra 22 metų.

Gaisras. Iš nežinomos priežasties kilo gaisras firmoj Worcester Woolen Co., prie Southgate gatvės, kurs padarė nuostolių apie už 3,000 doliarių.

Už ne atsargų važiavimą. W. Graburski, gyvenantis po No. 99 Green gatvės, teismo likosi nubaustu trims mėnesiams kalėjiman už neatsargų automobilium važiavimą, dėlko jis sužeidė gatvėj 9 metų mergaitę I. Cole.

Priėmė išlygas. Daugiau kaip trįs šimtai straikavusių darbininkų firmos Wittalls Carpet Mills sutiko grįžt prie darbo, atsižadėdami unijos ir priimdami numažinimą algų 20 nuošimčių.

Sustreikavo. Firmos "Rice Barton & Falle Co." sustraikavo prieš unijos priklausanti molderiai. Jie protestuoja prieš numažinimą algų 25 nuošimčiu. Beto jiems jau pirmiau kartą sumažinta algos po 95c. į dieną.

Nusimušė pirštą ir numirė. P. Wahlstrom, 14 metų vaikiščias, basas bėgdamas skersai gatvę, nusimušė į akmenį kairės kojos pirštą. Pamatęs savo kraują, nusigando ir pagautas mėšlungio, nugabentas ligonbutin po 11 valandų kankinimosi, numirė.

Du batalijonai kariumenės. Apie pabaigą šio mėnesio atvyks čia vienas batalijonas altilerijos, ir vienas batalijonas infanterijos, kurie bus paskui grupomis paskirstyti ir išsiųsti į visus Worcester pavieto miestus ir miestelius.

Veteranų suvažiavimas. 18 ir 19 dienose šio mėnesio atsibus suvažiavimas iš visų valstijos dalių, veteranų, senų kareivių, dalyvavusių civiliškoj karėj, ir karėje Suvienytų Valstijų su Spanija. Rengiamasi prie didelių iškilmių.

Padidino algas. Gatvekarių kompanija, pakėlusi mokestį pasažierams iki 10c. už važiavimą, savo įeigų turėjo tiek, kad apmokėjus visas išlaidas turi atliekamo pelno apie 60,000, kuriuos nusprendė atiduot savo darbininkams, pakeliant jų algas po 3 centus į valandą. Darbininkų prie gatvekarių dirba 1,200.

Sumažina algas. Morgan Construction Co. sumažina algas savo darbininkams. Koks nuošimtis bus atimta, dar nepaskelbta. Firmos užveizda sako, kad pramonei einant ir toliau tomis pačiomis vėžėmis, kaip dabar, turės nupigint ir savo išdirbinius.

Staiga mirtis. J. Stolnacke, pavalgęs vakarienę, keldamasis nuo kedės, staiga sudribo ant grindų ir čia pat numirė. Stolnacke buvo geležinkelio kryžiaukos sargu ties Greenwood ir Millbury gatvėmis. Amžiaus turėjo 72 metus, 4 mėnesius ir 24 dienas.

Pratęsia savo veikimą. "Scandinavian Women's Christian Temperance Union," prieštabakinė organizacija, savo susirinkime nutarė savo veikimą pratęst dar vienam mėnesiui, kariaujant prieš rukymą tabako ir rukytojus. Tam tikslui bus paskleista daugiau plakatų ir įvairių pamphletų.

Truksta pinigų. Namas senelių prieglaudai, prie Havard gatvės, vadinamas "The New England Lutheran," ateinantiems 6 mėnesiams, savo palaikymui reikaaluja 6,000 dol., bet iždas tuščias.

Užtvirtino anglių kontraktą. Majoras Sullivan užtvirtino miesto kontraktą, kurs reikalauja pargabenimo 10,000 tonų minkštųjų ir 4,000 tonų kietų anglių. Užmokėt už šituos anglius reiks daugiau negu 150,000.

Nenusisekė. 15 metų amžiaus Jonas Prostak tapo areštuotas prie Washington Square, kuomet mėgino nuo vežimo pavogt skrynią citrinų. Areštuotas prisipažino, jog vagystę papildyt bandė tik pirmu kartu, ir tai prikalbintas savo draugų.

Pasmerkė mokinį. Pasibaigė teismas, kurs išdavė nusprendimą prieš 18 metų Abrachamą Kurlanskį, nubaudžiant jį 500 dol. piniginės baudos. Kurlanski parvažiavęs čia iš Milford augštosios mokyklos 12 d. Balandžio, užpuolė ant Slades Butterfield, su tikslu ją doriškai nuskriaust, už ką užsipelnė čia minimą baudą.

Angliai bus brangesni. Paskelbta, kad šįmet angliai bus brangesni po 50 centų ant tono, negu buvo ikišiol. Anglių pardavėjai netrukus paskelbs pilnas kainas kiekvienos anglių rušies.

Redakcijos Atsakymai.

Draugų Draugui. Patalpinus Tamistos raštelį, draugijoj kiltų didelė betvarkė. O mums yra žinoma, ką betvarkė reiškia. Jusų draugijai bus daug sveikiau, jei Tamista visą dalyką apkalbėjęs su savo vienminčiais, pakelsi jų draugijos susirinkime. Bus tada ir jums sveikiau, ir mes busime liuosi nuo bereikalingų vaidų.

Z.L.M.D. Tamistos raštelyje yra labai daug gerų norų ir minčių tėvynės gerovei, bet jos išreikštos labai neaiškiai, net ir perrašyt nesiduoda. Pradėkite rašyt trumpiau, žinutes iš savo kolonijos viengenčių gyvenimo, tada priprasite ir prie straipsnių rašymo. Rašykite ant vienos lakšto pusės.

Tetervinui. Gavome laišką, bet prie jo jokios korespondencijos, kuri laiške minima, nėra. Kame nors įvyko klaida.

Tautiečiui. Raštelį gavome, bet į šį numerį jis jau pavėlavo. Gaila, kad nutikimai Redakcijon ateina taip nusenę, ir dar juos reikia atidėt vėliasniam laikui. Rasykite ankščiau.

PAJIEŠKOJIMAI:

PAJIEŠKAU savo brolio, Tamošiaus Bartuševičiaus, paeina iš Struikių kaimo, Pašvitinio valsč., Šiaulių apskr. Jis gyvena Amerikoje, kas apie jį žino arba pats tegul kreipiasi šiuo adresu:

Mykolas Btartaševičia, Striukių k., Pašvitinio valsč., Šiaulių apskritis, Lithuania.

(23—24)

Pajieškau Justino Šližo, paeinančio iš Plungės miesto, Telšių apskričio, jis randasi kur nors Amerikoje. Motina turi labai svarbų reikalą, taipgi ir aš žemiau pasirašęs. Malonėkite pats, ar kas žinote pranešti.

Kazimieras Uznis,
35 Francis st., Ansonia, Conn.

Pajieškau savo švogerio Kazimiero Traidaso, paeina iš Lietuvos nuo Kalvarijos, Suvalkų rėdybos. Turiu labai svarbų reikalą ir norėčiau susirašyti. Todel meldžiu jo pateis arba pažįstamų apie jį pranešti.

Jonas Kizala,
BOX 368, North Brookfield, Mass.
(24—27)

Vincentas Narbutas, Kauno rėdybos, Raseinių apskričio, Eržvilkio valsčiaus ir parapijos. Jeigu kam esu reikalingas, meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

Wm. Narbut,
P. O. Cherry Valley, Mass.

PARSIDUODA.

Parsiduoda bučernė, tarpe lietuvių ir amerikonų gyventojų. Parsiduoda su visais rakandais ir įrankiais. Galima matyti bile kada. Kreipkitės šiuo adresu:

11 SIGEL STREET,
Worcester, Mass.
(23—24)

Parsiduoda Farmos.

124 akerių farma, 1,000 kordų miško, 9 r. namas, didelė banė su sailų, yra įrankiai, 15 tonų šieno. Kaina $3,650, $1,000 įmokėt.

70 akerų farma, 35 akeriai dirbamos, didelis miškas del dentų, 100 obelių, grušių, visoki nauji įrankiai, ant didžiausio (State Road) vieškelio, 15 minutų eiti prie fabrikų, yra didelės 4 fabrikos, 9 mailės nuo Worcesterio, vieta prie Sutton, Mass., labai derlinga žemė, puikus namai, banė, yra proga del gasolinos pardavinėjimo. Kaina $3,800, $1,200 įmokėt.

Pasiskubinkit pirkt.

JONAS BUROKAS,
25 MILLBURY STREET.

PARSIDUODA KAMERA paveikslams traukti, mieros 5x8, vertės $50, parsiduoda pigiai. Taipgi parsiduos dvi komodės, dvi kletkos karveliams, šešios poros karvelių, dvi pori kralikų, 50 paveikslų, visokių šventųjų, taipgi fremų visokių mierų del paveikslų. Viską parduodu pigiai. Kas norėsite šitų minėtų daiktų, kreipkitės bile kada:

138½ WASHINGTON STREET,
(23—24) Pirmos lubos.

Linksmi, Sveiki Kudikiai Neverkia.

Jeigu jusų kudikis neramus ir nuolatos verkia, tai greičiausia jo maistas jam netinkamas ir negana maistingas.

Ant 3-čio puslapio šio laikraščio šiandien rasit apgarsinimą šio originališko kudikių maisto. Iškirpkit kuponą, pasiųskit Borden kompanijai, ir jus apturėsite, dykai pamokinimus kaip šert kudikį su Eagle Brand kartu su kudikių gerovės knygą, kuri jums pasakys daug žengeidžių daiktų apie kudikių auklėjimą.

Darbininko Draugas

PAIN-EXPELLER

Valzbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

Garsus per daugiau kaip 50 metų.

Ėmyk Įkaro (Anchor) Valzbaženklį

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

BALTIC STATES BANK,

294 Eight Ave.,
(COR. 25-th, STREET),
New York, N. Y.

RIALTO RESTAURANTAS!

Kada išalkęs, nepamiršk kad gardžiai gali pavalgyti RIALTO RESTAURANTE.

33 Millbury Street,
WORCESTER, MASS.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJE NAUJI ADRESAI.

I.

Delei išgavimo pasų, vizos ant pasportų, affidavitų paliudijimo pargabenimui giminių iš Lietuvos ir delei patvirtinimo įgaliojimų, visokios rųšies dokumentų ir delei sujieškojimo turtų, bylų vedimo visados kreip kitės prie Lietuvos Atstovybės ofiso šiuo adresu: Lithuanian Legation, 1925 F Street, N. W., Washington, D. C.

II.

Delei parsiuntimo pinigų Lietuvon giminėms, nuo karo nukentėjusiems arba delei parsiuntimo aukų Lietuvos Valstybės reikalams, Lietuvos Gynimo Komitetui, Lietuvos šauliams, Let. iRaud. Kryžiui ir kitiems reikalams, o taipgi visais Lietuvos Paskolos reikalais, Prekybos ir Pramonės dalykai ir delei Lietuvių piliečių registracijos. Rašykite visados šiuo adresu: Lithuanian Representative, 370 Seventh Avenue., New York City, N. Y.

Naujas Knygyno Katalogas.

Pranešu gerb. skaitytojams, kad jau gatavas "Amerikos Lietuvio" knygyno naujas Katalogas. Todel, kurie norite gauti minėtą katalogą ir parsitraukti gerų knygų iš musų krautuvės, teiksitės priduoti savo adresą ir 2c. paštos lėšoms.

M. Paltanavičia,
15 Millbury St. Worcester, Mass.

Severos Gyduolės užlaiko šeimynos sveikatą.

Ar yra jusu liežuvis apvilktas?

Jeigu teip, tai yra tas persergėjimų. Apvilktas liežuvis su baltą ar rusvą pleiskaną paprastai roda apei netwarkumo jaknu ir virinimo maito aparatų.

Severa's Balzol

(pirmiau vadintas Severo Gyvybes Balzamas) ir Balzol plyskelei—sujungimas skystimu ir plyskeliu, sutaisa tos netvarkumus, sutaisa jaknas, paragin apetitą ir pastiprin virinimo maisto. Tam tikras vaistas dėl priprasto žarnu užsikimšimo. Prekė 85 centai. Aptiekosė visur.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

VISŲ ŽINIAI!!

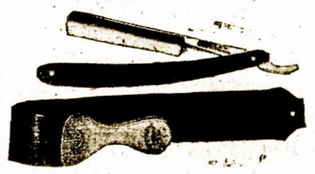

Budamas barberiu per daugelį metų aš esu surinkęs keletą tuzinų, geriausių, inportuotų naujų britvų. Prie kiekvienos britvos aš esu pritaikęs, minkštą geriausio išdirbimo pustą. Kaina, britvos ir pusto, abudu kartu imant 5 dol. Bet galima pirkti ir atskirai: britva 3 dol., pustas 2 dol. Turėdami vieną iš mano britvų ir pustų, galėsite norint ir kiečiausia barzda butų, nuskusite be mažiauiso skausmo. Visos britvos yra gvarantuotos. Pas mane taip pat galima gauti visokios rušies žirklaičių ir plaukams kirpti mašinaičių, kurių kainų klauskite per laišką. Pinigus ir laiškus siųskite ant šio antrašo:

L. J. Paulauskas,
BOX 9, PRINCETON DEPOT, MASS

NE PINIGAI!

Lietuviai ir Lietuvaitės! Kas geriausia žmogui jei ne tyras oras ir maudynės del jojo sveikatos.

Pranešu visiems, kad užlaikau skyrių geriausių ir pigiausų maudimosi (bathing siutų. Kurie maudysitės, atsilankykite pasipirkti.

Taipgi užlaikom visokių aprėdalų, laikrodėlių, žiedų, čeverykų ir kitokių daiktų.

Važiuojantiems į Lietuvą darau gerus atpiginimus kaip ant baksų, tronkų (nauji ir seni) visokių saizų, parsiduoda pigiai. Kviečiame keliauninkus užeiti pas mus.

A. J. KATKAUSKAS,
372 Millbury St., Worcesteryje.
(21—24)

KAIP VAŽIUOSI Į LIETUVĄ PIRK PAS MUMS

Pirk rankinį našulį, gausi daug pigiau negu kitose krautuvėse ir dar gausi dovanų. Druti, dideli ir maži baksai, geriausio išdirbimo. Rankiniai našuliai kokių tik nori.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St.,
Worcester, Mass.

Lietuvišką katalogą dykai

Jei manote atidaryti krautuvę, pirmiaus atsišaukit į musų Bendrovę, gausite informacijas.

Waterbury Mail Corporation
502 Wilson Waterbury, Conn.

Skaitykite ir platinkite Tėvynės gynėjų laikraštį "TRIMITĄ."

"Trimitas" kas savaitę lankydamas savo skaitytojus, parneš jiems įvairiausių naujienų apie politikos ir karo padėtį, pasakos apie musų karžygius—kariuomenės, šaulių — partizanų žygius fronte, apie musų priešo nedorus darbus ir klastas.

"Trimitas" duos įvairiausių pamokinimų ir patarimų, reikalingų kiekvienam Tėvynės ginėjui žinoti.

"Trimitas" dės gražių eilių ir karo dainų, apysakų, atsitikimų, ir feljetonų iš kovų lauko ir pačių kovotojų gyvenimo.

"Trimitas" eina 34 pusl. knygelėmis, papuoštas gražių viršelių, žada pradėti eiti paveiksluotas. Adresas:

"TRIMITAS,"
Kaunas, Laisvės Alėja 26,
LITHUANIA.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvis Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis,
17 Millbury St. Worcestery
Ofiso valandos:
1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M.
Nedėliomis nuo 1—3 P.M.

Suite 71. Tel. Park 7636
DR. RUTH F. BERNOT,
Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcester Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcesteryj.
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val.

WORCESTERIO
Penkių Centų BANKĄ.
316 MAIN STREET
TURTAS — $20,000,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
Bankos valandos:
Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

PRANAS LEVERIS.
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagelbės.

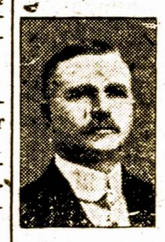

POPE OPTICAL CO.
397 Main St., Worcester, Mass
(Viršui Moulton's krautuvės)

APTIEKA!

VIENINTĖ LĖ LIETUVIO VAISTINYČIA.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gauti gyduolių nuo visokių ligų.

Kasdien gaunu padėkos nuo žmonių už gerus vaistus ir teisingą patarnavimą. Norėdami sučėdyti pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateiti, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą. Adresas:

A. BUDREVIČIUS,
PROVIZORIUS.
93 Millbury Street, Worcester, Mass.